

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published every week.
Subscription \$3.00 yearly.

"EDINOST"
1849 W. 22 St.
Telephone:
Canal 98.
Chicago, Ill.
ZA RESNICO IN PRAVICO.

ŠTEV. (No.) 80.

CHICAGO, ILL., PETEK, 14. OKTOBRA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 390) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office at Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burlington, Postmaster General.

KRALJ ALEKSANDER SE ODPOVEDAL.

Pariz, 11. oktobra. — Zagrinjalo se je dvignilo, ki je zakrivalo marsikako skrivnost, katere nismo mogli razumeti. Aleksander se je v Parizu odpovedal tronu.

Tribune poroča: Kralj Aleksander se je odločil, da so mu ljubše Pariške jasne luči in pariške krasotice kakor negotov tron v Beogradu, kjer je bomb in ročnih granat le preveč.

Po treh urah posvetovanja z ministerskim predsednikom Pašičem v Trianom Hotelu v Verseillesu je kralj objavil svoj sklep, da bo raje ostal za stalno v Parizu. Rekel je, da bo prosil Jugoslavijo, naj bi zanj naložila gotovo svoto denarja v Londonske in Pariške Banke in da se bo na to odpovedal tronu.

Ko je umrl kralj Peter je bil Aleksander bolan v Parizu na skrivnostni bolezn, toda se je ozdravil. Vkljub temu, da ga je Pašič rotill popoldne in prosil, je Aleksander vstrajal pri svojem sklepu. Spominjal se je preživo dogodka tri mesece nazaj, ko je bila bomba vržena nanj v Beogradu in zato je sklenil, da ne bo šel več v Jugoslavijo če tudi je že popolnoma zdrav.

Aleksander je tudi prepričan, da se Jugoslavija bliža republiki in zato se boji še več napadov na njegovo življenje od strani proletarijata in pomačev nasprotne dinastije (Obrenovičev.)

14LETNI MORILEC.

Madison, N. J. — Tukaj so našli včeraj 6. oktobra v gozdu umorjeno 12 letno deklico Johano Lawrence. Vrat je imela zavezan z robcem, da se je videlo, da jo je morilec najprej skušal zadušiti. Roki je imela zavezani od zadaj in več kot 25 bodljajev je imela po telesu. Vrat je imela prerezan in srce prebodeno. Rane so ji bile zadane z navadnim žepnim nožem.

Ko dekleta ni bilo pozno zvečer domov, začeli so jo stariši iskati. Cela vas je bila razburjena in nekako sto ljudi se je pridružilo, da so jo šli iskati. Ob devetih zvečer jo je našel neki deček, ki se je pridružil iskajočim, za neko bajto v gozdu nekega bogatega vaščana Kluxena.

Takoj je začela policija iskati morilce. Vspseh tega iskanja je bil, da so danes zaprli nekega 14 letnega dečka Francis Kluxena, kajti vsa znamenja so proti njemu, da je on umoril deklico.

Francis Kluxen je bil pred kratkim izpoden celo iz publicne šole, ker ga tudi tam niso mogli ukrotiti. Baje je duševno abnormalen.

AMERIKANSKE NOVICE

PROTI KLUX KLANOVCEM.

Washington, D. C., 11. okt. — V kongresu se je danes začela obravnavo o predlogu, po katerem naj bi vlada nemudoma ukazala preiskavo organizacije tega "nevidnega cesarstva" v naši deželi, katere cesar je neki odvetnik Simona, skupaj z eno žensko in še enim moškim, ki so vsi trije v nekoliko malo letih postali milijonerji samo s "darovi" novih članov.

"Če je samo desetine tega res, kar se govori o tej organizaciji, je že dovolj, da vlada poseže vmes in razpodi to organizacijo", je rekel kongresnik Tague iz Massachusettsa.

Kongres je tudi dobil predlogo, po kateri se bode izbacilo iz kongresa vsakega poslanca, ki bi bil član te organizacije, ako noče izstopiti.

GOVERNER SMALL V WAUKEGANU.

Kakor se poroča, se je odločil guvern Small za Waukegan, da bo tam sojen glede obdolžbe, radi katere je bil aretiran, češ, da je poveril državni denar. — Takile boji proti možem, kakor je guvern drževe, so nekaj jako slabega za sedanje homatije. Ako so vedeli njegovi sovražniki, da je res poveril, zakaj niso tega že preje objavili. Ako so pa vedeli, pa niso objavili, so pa so-krivci.

ZOPER BREZPOSLENOST.

Washington, D. C., 11. okt. — Konferenca za odpomoč brezposelnosti v deželi še vedno zboruje v Washingtonu, dasi nismo velike čuli o njej zadnje dni. Med drugimi so sklenili, naj se pritisne na železnice, naj znižajo prevozne cene živilom.

AMERIŠKI KATOLIŠKI HRVATJE SE GIBLJEJO.

Hvala Bogu, tudi med ameriški Hrvati se je začelo nekoliko gibanje, dasi pozno. Do sedaj Hrvatje niso imeli niti ene katoliške organizacije, ne podporne, ne nikakoršne. Časopis imajo samo en katoliški, pa še ta je jako reven tednik, ki se bori z največjimi težavami. Izdaja ga neki Mr. Bassatič, ki pa le s težavo zmaguje breme. Toda zadnja konvencija Hrvatske Zajednice je pokazala, kako se britko maščuje, ako se ne dela za narod, ako se pusti brezvestnejem, da izrabljajo narod in narodne organizacije za svoje koristi. Pri tej konvenciji so odglasovali, da dajo za Sovietno vlado, če prav vemo, 12.000 dolarjev, za Istrsko siročad pa \$200. Tudi se je pokazalo, da je organizacija popolnoma v rokah rdečkarjev. Teh 12 tisočakov naj gre za gladojoče Ruse. Ko bi šlo to za gladojoče? Saj vemo, za kaj bo šlo! Pri boljševidkih je samo lastni žep glavno.

To je sedaj odprlo oči navdušenim hrvatskim duhovnikom in sestali so se na poseben sestanek in se posvetovali, kako bi si ustanovili katoliško organizacijo, kjer bi se katoliški Hrvatje zavarovali za bolezen in za smrt.

Mi te prvobojevnike naroda iskreno pozdravljamo in jim želimo obilo vspaha pri njih delu. Želimo jim obilo vstrajnosti, da bi se krepko in neustrašeno lotili tega dela in bi se

ne ustrašili ne težav, ne bojov, ne žrtev, kajti na vse to bodo morali biti pripravljani. Sovražnik je močan, posebno med njimi, je organiziran, je jedin. Vendar ljubezen do vere in naroda bo vse premagala.

Opozarjamo jih samo, naj pazijo da ustanove organizacije, da se ne bo godilo, kakor se godi pri nas. Naj si ogledajo naše slovenske katoliške organizacije in naj se varujejo narediti napake, katere so se naredile pri nas. Naj bodo odločni. Ako mislijo ustanoviti katoliško organizacijo, naj mislijo na to, da treba poskrbeti, da bodo samo katoliki notri. Kdor ni veren in praktičen katolik, proč ž njim iz katoliških organizacij. Tak je gnjiloba organizacije.

O PREMOGARSKIH NEMIRIH V W. VA.

Williamson, W. Va. — Tu bi imela biti obravnavana pred sodiščem proti C. F. Kennedy in Fred Mooney, predsedniku in tajniku lokalne unije šte. 17. unije Združenih premogarjev, ki sta bila krivim spoznana umora treh oseb v zadnjih premogarskih nemirih v Mingo okrožju, pa je bila preložena na nedoločen čas.

BOGAT ROPAR USTRELJEN.

V Chicago je bil ustreljen neki Charley Reissel, katerega so imenovali kralja roparjev pretekli ponedeljek večer, ko je prišel domov. Celu uro je pred hišo čakal nanj neki človek z "avto." Žena je slutila, da nekaj ne bo prav in se je bala, kaj bo, ko pride mož.

Res, ko je prišel Reissel pred hišo, je tujec stopil predenj in sta nekaj govorila. Naenkrat je počil strel in Reissel je padel na tla. Morilec je še dalje streljal in enako tudi ranjeni Reissel na tleh. Smrtno ranjenega so prepeljali v bolnišnico. Tu so ga izpraševali, kedo je bil dotični človek. Toda Reissel ni hotel povedati. Njegova žena ga je prosila naj pove. Toda ni hotel. Rekla je pa, da bo vse povedala ona, ako mož umrje.

PET CENTNA VOŽNJA V CHICAGO.

Chicago, Ill. — Chicaški župan se krepko bori, da bi prisilil kompanije, da bi znižale vozne cene na pocestni železnici in na nadcestni nazaj na stari "nikel," to je 5c. Kakor vse kaže, se mu bo posrečilo. Dal Bog!

SVOBODA PHILIPINOV.

Pri prihodnji razoroževalni konferenci v Washingtonu se bo govorilo tudi o popolni neodvisnosti Philipinov od Združenih držav. Japonci bodo to posebno povdarjali.

UZROK DRAGINE ŽIVILOM.

Washington, D. C. — Kongres je poslal v Californijo kongresnika, ki naj preišča, zakaj je sadje tako drago po Ameriki. Našel je, da dobi farmer v Californiji za funt češpelj 6c, po Ameriki jih mora pa narod plačati funt po 40c. Strašno odiranje ljudstva!

ZAMORCA SEŽGALI.

Mt. Pleasant, Tex., 11. okt. — W. McNeeley, niger, je bil tukaj sežgan živ. Baje je napadel neko belo dekle. Bil je radi tega aretiran in zaprt. Toda druhal je napadla ječo in ga peljala iz vasi in živega sežgala.

RAZGLED PO SVETU

ZOPET NOV FIASKO SOCIJALIZMA.

V Yukatanu se je dalo ljudstvo preslepiti s socijalistiškimi nauki, da so si ustanovili državo in vlado popolnoma po socijalistiških naukih.

Toda ne za dolgo! Te dni je pribežalo nekako 500 mož in žena iz te "rdeče države" v Mexico City, stradanih in obupanih k predsedniku Obregonu in ga prosili pomoči. Šli so tja zvečine kot premožni ljudje. Tam so po socijalistiških in komunističkih naukih skupaj zložili vse premoženje, toda voditelji so socijalizem po svoje razumeli in danes so ob vse. Kot beraci so prišli nazaj med civiliziran svet in prosijo obupno pomoči. Povedali so, da vladajo tam take razmere, da bi vsi pribežali nazaj v "črno in kapitalistiško in buržoazko državo in vlado," ko bi le mogli. Pripovedovali so strašne reči, kako se socijalisti sami med seboj tepo in prepirajo. Razcepljeni so že v toliko strank, da sami ne vedo koliko. Glavne stranke so: socijalistiška, radikalna, konservativna, boljševidska in te se med seboj sedaj bijejo za prvenstvo. Med sabo se tepo, katera stranka bo na vrhu — pri koritu rečimo; blagor ljudstva jim je pa deveta brig. Vlade se menjajo skoraj vsaki dan in vsaka je slabja od druge.

Prebivalstvo mesta Mexico City se je usmiliilo zaslepljenih revežev, ki so najbrže za vedno ozdravljeni rdeče bolezn. Predsednik Obregon je pa ukazal preiskavo razmer, da bodo še ostalim pomagali.

Bog vedi, ali bo "Prosveta" o tem poročala in če bo, kako bo zopet farbala. In pa "Proletarec," ki je tako navdušen za rdečo "farbo."

Proti komunistom na Češkem. — Praga. Listi poročajo iz Užhoroda, da so orožniki v sosednji vasi zajeli komuniste, ki so se udeležili zborovanja, katerega oblastva niso dovolila. Zborovanju je prisostvovalo 60 komunističnih zaupnikov iz Podkarpatske Rusije. Osem komunistov je bilo aretiranih, med njimi tudi bivši poslanec Suranyyi ter voditelja komunistov Illes in Pis. Večina udeležnikov je pobegnila, med njimi tudi mažarski organizator Seidler.

V STARI DOMOVINI JE HUDO!

Zadnja vojna, slaba letina in še druga gorja, tirajo staro domovino v obup. Tako razvidimo iz pisem, ki prihajajo od tam.

Mi ki živimo v Ameriki, svojim domačim veliko pomagamo, ako jim pošljemo kak dar, za božične praznike, ki so pred durmi.

POMNITE PA, da naše podjetje pošilja denar v staro domovino ne samo, najhitreje in najbolj zanesljivo, ampak poleg tega tudi najcenejše, kar je gotovo v korist Vam in Vašim doma.

Mi računamo po najcenjšem dnevnem kurzu istega dne, ko prejmemo od pošiljateljev denar.

Ob izidu te številke smo računali:

Za jugoslovanske krome:	Za italijanske lire:
500 kron \$ 2.65	50 lir \$ 2.60
1,000 kron 5.00	100 lir 5.10
5,000 kron 24.00	500 lir 23.00
10,000 kron 47.50	1,000 lir 46.00

Pisma naslovljajte:

EDINOST

1849 W. 22nd Street

CHICAGO, ILL.

IRSKA.

Dublin. — Irska je presrečna, da najsrečnejša dežela v sedanjih zmedah. Na krmilu ima najvpešnejše in najprebrisanejše diplomate. Kakor se zdi, bodo še samega Lisjaka Lloyda Georgea ugnali. Baje so pri mirovni konferenci že toliko dosegli, da je Anglija morala priznati Irsko kot skupino, ne kot južni del, kakor je nameravala, da bi bila izigravala severne Irce proti južnim in pri tem imela dobiček.

CEL SVET BO PROHIBIČEN.

Berlin. — Vpljiven državnik se je izjavil, da bo v doglednem času ves svet sprejel prohibicijo. Na to izjavo je odgovoril nek Monakovski list in pravi: "Če bodo cel svet posušili, Bavarske ne bodo nikdar!" In pravi, da se je samo v 74 dnevih v Monakovem pilo 5 milijonov vrčkov pive, v katerem je bilo 13 proc. alkohola.

OČE 32 OTROK.

Savannah, Ga. — A. B. Burgess, niger, je bil oženjen trikrat. Najbrže ima največjo družino v celi deželi. Nič več in nič manj kakor 32 otrok se mu je že rodilo v njegovih treh zakonih. Sedemkrat je dobil po dvojkice in dvakrat pa celo trojčke. 26 otrok je živih. Ubogi oče, to ima skrb!

ŠIRITE LIST "EDINOST"!

KOLENDAR AVE MARIA za leto 1922.

Je krasna knjiga, obsegajoča 224 strani. Poučni članki, povesti in poročila iz raznih naselbin kakor tudi številne slike krasijo delo. Kalendar Ave Maria stane s poštnino samo 60c, za v stari kraj 75c.

Kalendar dobite pri lokalnemu zastopniku ali pa pišite na:

"Edinost,"

1849 W. 22 Street,
Chicago, Ill.

DRŽAVLJANSKI KATEKIZEM

CHAPTER II.

The Needs of the People.

LESSON I.

1. Q. What is a democracy?

A. A democracy is a form of government in which the people make their own laws and conduct their own affairs.

2. Q. What does a democracy require of its citizens?

A. It requires:

- (1) Respect for order;
- (2) Unselfish regard for rights of others;
- (3) Contributions in the form of taxes for the common good.

3. Q. In what ways may a citizen aid in maintaining a real democracy?

- A. (1) By voting at elections;
- (2) By representing the people in office if necessary;
- (3) By taking pains to study and to understand public affairs;
- (4) By paying his fair share of the expense of government.

4. Q. What must a democracy provide for its citizens?

A. It must provide:

- (1) Roads and streets to enable them to travel and to carry goods;
- (2) Postal service to enable them to send letters and packages;
- (3) Schools and libraries for the education of all;
- (4) A supply of pure water and the means of disposition of garbage and other waste;
- (5) Parks and playgrounds for pleasure and healthful exercise.

5. Q. From what common dangers must a democracy protect its citizens?

A. It must protect them from:

- (1) Sickness;
- (2) Law breakers, who do not respect the lives or property of others;
- (3) Loss of life and property from fire;
- (4) From foreign enemies who might invade their country and take away their freedom;
- (5) From injustice and unfair dealings on the part of their neighbors.

6. Q. What means must a democracy use to protect its citizens?

A. It must furnish:

- (1) Means for caring for sickness and preventing the spread of disease;
- (2) Guards to prevent crime;
- (3) Protection against persons who break the law;
- (4) Means of preventing and stopping fire;
- (5) An army and navy to protect its citizens;
- (6) Laws to prevent fraud or unfair dealings;
- (7) Guards or officers to enforce them.

7. Q. Why does the Government find it necessary to carry on these activities?

A. In order that its people may live safely and happily and to insure justice to all under the law.

8. Q. Is it the duty of every one to help the Government to provide things necessary for the common good?

A. Yes, because every person benefits by the things which are provided by the Government.

9. Q. Is it a religious duty to do one's part in maintaining the Government?

A. It is, because justice requires that we should be willing to bear our share of the burden for the benefits received.

10. Q. What is necessary to make a real democracy?

A. Every one in the democracy must be willing to do his just share of the work in protecting the lives, liberty, and property of all.

(Continued)

II. POGLAVJE.

O potrebah ljudstva.

I. VAJA.

1. V.: Kaj je demokracija?

O.: Demokracija je oblika vlade, kjer si ljudstvo samo dela postavbe in samo vodi vse vladarske zadeve.

2. V.: Katere dolžnosti nalaga demokracija državljanom?

Te le dolžnosti:

- 1—da se drže reda,
- 2—da nesebično vpoštevajo pravice drugih,
- 3—da prispevajo v obliki davkov za skupno blagostanje.

3. V.: Kako more državljan pomagati ohraniti pravo demokracijo?

O.: 1—da voli pri volitvah,

- 2—da se da voliti kot zastopnik ljudstva v urade, ako to potreba,
- 3—da se potrudijo proučavati in razumevati javna vprašanja,
- 4—da plačuje primerni delež za stroške vlade.

4. V.: Kaj mora demokracija poskrbeti za svoje državljanje?

- O.: 1. Železnice in ceste, da morejo potovati in prevažati blago,
- 2. pošto, da morejo pošiljati pisma in zavoje,
- 3. šole in knjižnice za vzgojo vseh državljanov,
- 4. dovolj čiste vode in sredstva za odpravo smeti in odpadkov,
- 5. Drevorede (parke) in igrišča za zabavo in zdravstveno razvedrilo.

5. V.: Pred katerimi splošnimi nevarnostmi mora demokracija varovati svoje državljanje?

- 1. pred boleznimi,
- 2. pred zločinci, ki ne spoštujejo ne življenja, ne premoženja drugih,
- 3. pred izgubo življenja in premoženja po požarih,
- 4. pred tujimi sovražniki, ki bi napadli njih deželo in jim hoteli vzeti njih svobodo.
- 5. pred vsako krivico in krivičnim postopanjem od strani njih sosedov.

6. V.: Katerih sredstev se mora demokracija posluževati pri obrambi svojih državljanov?

O.: Preskrbeti more:

- 1. sredstva za njih oskrbo v boleznih in za zabiranje da se ne razširjajo.
- 2. čuvaje, da zabranjuje zločine,
- 3. varstvo pred osebami, ki ne spoštujejo postav,
- 4. sredstva, da se zabranjujejo in omejujejo požari,
- 5. vojaštvo in mornarico v obrambo državljanov,
- 6. postavbe, da se zabranjujejo goljufije in krivice,
- 7. čuvaje in uradnike, ki skrbe, da se postavbe izpolnujejo.

8. V.: Zakaj smatra vlada za potrebno, da izvršuje te dolžnosti?

O.: Zato, da bi njeni državljanji varno in srečno živeli in da bi zagotovila vsem enake pravice pred postavo.

8. V.: Ali je dolžnost vsakega pomagati vladi, da poskrbi stvari, ki so v občni blagor?

O.: Da! Ker ima vsakdo korist od teh stvari, katere vlada poskrbi.

9. V.: Ali tudi vera nalaga dolžnost, da vsakdo stori svoj del pri vzdrževanju vlade?

O.: Da, ker pravičnost zahteva, da smo pripravljene nositi svoj del bremena za blagor, katerega smo deležni.

10. V.: Kaj se zahteva za pravo demokracijo?

O.: Pri demokraciji mora biti vsakdo pripravljen storiti svoj pravični del dela za obrambo življenja, svo bode in lastnine vseh.

NAŠA ZAVEDNOST.

Pred kratkim smo dali v listu "Edinosti" prostora članku, ki je bil tako tehten in dobro premišljen, da ga je vsakdo moral odobravati. Pisal ga je mož, ki je bil veliko po Ameriki in je tudi veliko v javnosti de loval. Neke list v Jolietu se je čutil poklicanega, da oporeka člankarju, da ni res. Celotno pravi, da je bila dobra stvar, ako so razni brezvestni salonerji ustanovljali vedno več in več jedrot in društev. To se jako čudno čuje in čita v glasilu jednote, kateri je ravno to ustanovljenja jedrot in društev največ škodovalo in ji jemalo člane in ji jih še jemlje, da je daleč zaostala za drugo tako proti nji ustanovljeno jedoto. Kdor je članek dobro prečital in premislil, je moral z njim soglašati. Da bi bil kedro s tem člankom napadel vse naše salonerje, to more reči samo oni, ki nalašč in namenoma zavija. Vsakdo ve, da je člankar mislil samo one salonerje, ki so izmozgavali na nepošten način uboge svoje žrtve in jih metali v pijančevanje. Čuli smo poštenega salonerja, ki je sam strašno obsojal početje nekaterih takih mož. Dobremu salonerju čast in spoštovanje! Tak saloner je bil največji blagoslov za naselbino. In takih smo imeli tudi nekaj, dasi je bila večina slaba.

Gorje pa naselbini, kamor se je naselil slab saloner, kakor tudi gorje doma v starem kraju, kamor se je naselil slab gostilničar. Koliko kmrtij je pogljal na boben, ker je dajal pijanecem preveč piti in ko so bili pijani jih okradel.

Koliko bi vedeli stari Amerikanci povedati strašnega, kako so bili izbrabljeni in koliko je sedaj starejših Amerikancev, zlasti samcev, ki so danes berači, dasi so toliko zaslužili, ki danes preklinjajo, salonerje, ki so jih izželi.

V nekem takem salonu se je pred leti odigral ta le prizor:

V salonu pri bari stoji pijanec, Ravno je dobil "pedo" (plačo). Predno domov, je šel v salon, kakor ponavadi. Največkrat je šel iz tega salona še le zjutraj, ko je bil ali popolnoma ali pa skoro popolnoma suh. "Trital" je kakor kak milijoner vsakega, ki je prišel. Bil je seveda največji prijatelj tega nepoštenega salonerja.

V salon pride tudi sedemletna hčerkica tega salonerja. Vsa srečna steče k očetu za baro in mu pravi: "Ata, ata, poglejte, kako imam lepo novo oblekico."

"Oče: "Jej, kako si lepa!"

Deklica opazi pijanca pri bari.

Deklica: "Poglejte lepo oblekico!"

Pijanec: "Kje si jo pa dobila?"

Deklica: "Mama mi je kupila. Pri vas sem že tudi bila in sem jo Vaši Marici pokazala, ona pa je imela vsyo strgano. Kedaj boste pa Vi Maryci novo oblekico kupili?"

Kakor bi ga mrzli čurek po hrbtu polil, ga je spreletelo. Bil je tiho in odšel domov za tisti večer. Ali je kupil hčerkici oblekico ali je ni, ne vemo.

Toliko je gotovo, da se pijanec spreobrne, ko se v jamo zvrne.

In koliko otrok pijancev je bilo in je še strganih, koliko nepoštenih salonerjev je pa bogatih, pa tudi vemo.

Tudi vemo, da saloner ne more postati državljan Združenih Držav. Pisec teh vrstic je bila priča rojaku, ki je imel salon. Ko so to izvedeli, je imel velike težave in velike preiskave so bile in dotični uradnik mu je rekel: "Zakaj se pa bolj pošteno trgovine ne lotiš, kakor je ta?"

Kolumbovi vitezi ne sprejmo kot člana salonerja. Ako pa kak član kupi salon, ko je že v organizaciji, pa nikdar ne more imeti kake službe ali kakega urada v organizaciji.

Kaj mislite, Mr. Zupan, zakaj?

Potem pa o naših vspehih v političnem življenju? Ne sodite po dveh ali treh naselbinah vse druge. Pa še oni vspehi, katere je dotični uradnik omenjal, bi mi radi pokazali večina v luči, v kakršni so bili v resnici.

In še marsikaj bi radi napisali. Pa naj bo zadosti.

Kdor hoče videti, ali bolje kdor je hotel videti, je vsak lahko videl.

Dober saloner je bil in je blagoslov, slab je pa naj večje prokletstvo za celo okolico. Žene pijancev, ali ni res? Materje pijanih sinov, ali nimamo prav!

Kaj bi zavijal!

AMERIŠKI SOROJAKI!

Svet polagoma že pozablja na svetovno vojno. Ne more je pa pozabiti naš narod v stari domovini, dokler še sveže krvavi iz stoterih ran, ki mu jih je zasekala...

Na fronti so delovali topovi in strojnice... v zaledju pa je divjalo morda še hušje opustošenje: demoralizacija ljudstva, posirovljenje, propadanje poštenja v srcih in javnosti... Mesto vstajenja k novemu mogočnemu življenju, nam preti — pogin iz lastne notranje nemoči!

Treba, da rešimo, in sicer takoj, kar se še rešiti da: pred vsem naš up — NAŠO DECO! Ta je bila morda najhujše udarjena po vojni: oče na fronti, mati na živilskimi nakaznicami... otroci pa sami sebi prepuščeni, po ulicah, po kasarnah, po kolodvorih, po skrivnih shajališčih, nešetokrat v najnežnejši dobi žrtve podivjane soldateske. Preklinjanje v vseh mogočih jeziki, nemoralnost, surovost v govorjenju in obnašanju, tatinstvo, veržništvo — evo nujnih sadov te "samovzgoje!"

Vojna je bila pa tudi drugače strašna gospodarica: preko 160.000 je bilo samo v Sloveniji in Hrvatski otrok, ki so pomrli od začetka vojne od glada in zapuščenosti. Tem se ne da več pomagati. Preko 160.000 pa jih je še danes — brez nikogar, da jih primerno vzgoji! Tem se pa še more in zato tudi mora pomagati!

Šele ko je bilo vojne konec, smo z grozo spoznali ves žalostni položaj naše uboge dece. Mladinoljubi smo šli takoj na delo: Še l. 1919 smo ustanovili v Ljubljani "Društvo za Mladinske Domove" z namenom: v vsakem mestu in večjem kraju, kjer se izkaže največja potreba, ustanoviti mladini "Dom", to je prijetno zavetišče, kjer naj mladina po šoli in po delu najde poleg zdrave, živahne zabave tudi primerne moralne, fizične in narodnostne vzgoje.

Danes poslujejo, in sicer z velikim uspehom, že trije taki "domovi" v Sloveniji; iz nešteto drugih krajev Slovenije in Hrvatske (kamor želimo kar čim preje raztegniti svoj delokrog) pa še prosijo zanje. Kot eminentno humanitarno in karitativno je zato naše društvo strogo nestranksko.

Ameriški sorojaki! Iz časopisja Vam je znana beda in revščina, v katero je bil pahnjjen po vojni in po njeni zvesti spremljevalki — dragi nji dobršen del našega naroda. Vsaka nova, četudi še tako skromna naprava stane danes stotočje! Zida lahko samo še milijonar!

In vendar: Našemu narodu preti pogin v njegovni — mladini! Zločin bi bil v tako težkih trenutkih prekrižanih rok stati ob strani, ko nas tisoči in tisoči bedne dece s svojim nesrečnim stanjem mlo prosijo pomoči! V izrednih okoliščinah treba izrednih sredstev: Naši deci treba mladinskih domov! Samo ti jo še potegnejo iz močvare in vrnejo poštenosti in dobroti!

Sorojaki! Izgubili smo našo kršnjo Istro in solčno Goriško, izgubili smo Koroško, Zader in Reko, izgubili Idrjijo. Postojno in Baroš... ali naj izgubimo s svojo deco še svoje ime, ime — samostojnega naroda! Ali naj se res sami zapišemo smrti!

Tudi drugi narodi so mnogo izgubili na vojni, a eno še imajo: možato voljo do življenja! Zato pa zdaj — delajo in žrtvujejo!

Žrtvujejo življenjske sile, čas, imetje, denar...! Vsak za vse, vsi za enega.

I mi v domovini smo žrtvovali kar smo mogli... A sami sila malo zmoremo. Pretežki so časi... prerevni smo! Vi, ameriški sorojaki, ste naše edino upanje! V Vas so danes uprte proseče oči dvestotisoč otročk, ki

so v osebi podpisavca poslali k Vam svojega zastopnika, da Vam tolmači vso njihovo bedo in zapuščenost. Ali boste mogli ob tej mili prošnji tisočev dece ostati mrzelca srca, brez čuta usmiljenja do revčkov, ki si pač niso sami krivi svoje bede in nesreče! Ali boste i Vi, predragi sorojaki, s svojo brezbriznostjo grobokopi lastne krvi? lastnega naroda? Ali res prevzamete to prokletstvo nase? Da bo zgodovina pisala: "Niso bili več zmogni življenja, zato so propadli —"

Sorojaki, gre za našo bodočnost, za naše življenje samo: če še ostanemo, ali če po lastni krivdi propademo.

Zato: Vsi, brez razlike spola, stanu in stranke, vsi na plan! Vsi na delo za Mladinske Domove!

Jednote, Zveze, Združenja, Družbe, odglasujte večje svote in podajte s tem zgovoren zgled posameznikom!

Društva, klubi in odseki, priredite predstave, koncerte, športne tekme, ljudske prireditve, javne zabave, predavanja itd. za mladinske domove.

Gošpe in gosposlične, Ve, ki imate že od narave največ umevanja in srca za bedo drugih, pojdite od hiše do hiše, trkajte in ne odnehajte, dokler se vsak sorojak ne oddolži s primernim darom našim ubogim malčkom! Vaši prošnji se nihče ne bo upal ustavljati.

Društva in organizacije, pozabite ob tej žalostni sliki iz stare domovine vse medsebojne diference in sezite si v roke v bratski solidarnosti, osnujte v naselbini skupen "Odbor za mladinske domove" in priredite poseben "MLADINSKI TEDEN" ali vsaj "Mladinski dan" z obširnimi programom, kot delajo s tolikim uspehom drugi narodi.

Solska deca, ti pa se osokolijo z lastno "Mladinsko zbirko"! Prični med sabo sveto tekmo, kdo bo več narobil od Tatega, strička, botrca, hišnih znancev... za svoje daljne bratce v tužni Sloveniji!

Vse časopise pa prosimo, da prično z javno "Zbirko za mladinske domove" in blagohotno objavljajo imena dobrotnih darovalcev.

Sorojaki! Naša narodnostna in človečanska dolžnost je, da vsak stori vse, kar more!

Na to Vašo zavednost računamo in se zanašamo!

Sami dajte, kolikor največ morete, nabirajte, širite, agitirajte, priporočajte pri svojih, pa tudi pri drugih narodih: marsikdo ravno s tem lahko največ stori.

Vemo, da imate tudi sami potreb in ste revni. Pa Vi ste tudi dobri! In: naše potrebe so brezprimerno večje in nujnejše! Verujte in pršajte one, ki prihajajo sveže iz starega kraja: Vkljub vsem svojim krizam je Amerika še — raj... proti žalostnim razmeram v domovini!

In potem: Nizka vrednost našega in visoka vrednost Vašega denarja nam omogoča izvesti na mah, kar država in domača dobrodelnost ne bi zmogle v sto letih.

Sorojaki, Vi ste edini, ki se morete pomagati! Postavite si spomenik na veke! Kak ponos za vaš: največja in najkoristnejša mladinska ustanova v domovini — vaše delo!

Še lepši in trajnejši spomenik pa si postavite v — srcih stotočev naše mladine, ki jo s tako malimi žrtvami rešite največjega gorja — spomenik gorke dosmrtnje hvalečnosti!

Z geslom: "Za mladinske domove" — vsi na delo!

Za "Društvo za Mladinske domove"

Dr. Srečko Zamjen, tajnik.

Opomba:—Da kar najuspešneje organizira zgornjo dobrodelno akcijo, je "Društvo za mladinske domove" poslalo v Ameriko svojega ustanovitelja in prvega tajnika dr. Srečko Zamjena. On bo še osebno prepotoval vse večje, naselbine. Nanj se je obračati za vse informacije, in tudi darovi naj se pošiljajo ali na naše uredništvo, ali pa naravnost njemu na naslov: 450 Pine St., Bridgeport, Conn.

Kratek odgovor: Hči: Zakaj pa met.

se Peterček Zgaga iz New Yorka tako srašno zanima za kratka krila?

Mama: Zato, ker ima kratko pa-

Hči: To je pa res mama. On prodaja svojo kratko pamet po 50 centov.

Iz slovenskih naselbin.

Chicago, Ill. — Podobno kakor izmaelci v puščavi po Obljubljeni Deželi je hrepenela naša naselbina po društvu, ki bi bilo za vse in kamor bi imeli pristop vsi, društvu, ki bi o njem lahko vsakdo s ponosom rekel: "To je naše društvo, to so naši pevci, to so naši igralci!"

Tako društvo, posvečeno na eni strani izobrazbi in veselju, na drugi strani pa bogoslužju, ker oskrbuje tudi cerkveno petje, je slednjič vendarle zagledalo svet, četudi x silno težkih porodnih bolečinah. Kakor vse kaže, se bo samostojni obdržal pri življenju, kljub temu, da si je morda kdo že pri njegovem rojstvu vihal rokave in stegoval prste, da bi mu zavil vrat, in kljub temu, da smo našli do sedaj razmeroma malo zavodnih in razumnih rojakov, ki vedo, da se tako mlado in nežno dete brez vsestranskega negovanja in vsestranske podpore ne more razviti.

Društvo s takimi nameni in cilji, kakor jih ima "Adrija" nikdar ne bo doseglo pravih uspehov, ako bo slo-nelo le na ramah par oseb. Tukaj je treba skupne pomoči vseh rojakov. Pomagajte pa lahko "Adriji" na trojen način:

1.) Sodelujte pri pevskem zboru ali pri dramskem oddelku! Kar je za to sposobne mladine, je večinoma že pri nas. Rabili bi še nekaj starejših, posebno mož, in to pri petju, kakor pri dramatikah.

2.) Pomagajte kot podporni in kot ustanovni člani! Nekaj jih že imamo, vendar to nikakor ne zadostuje. Kdor ne more sodelovati kot pevec ali igralec, naj nam pa vsaj finančno pomaga. Ustanovni člani plačajo enkrat \$10, podporni pa vsak mesec po 25c. Naj bi ne bilo nobenega Slovenca v naši župniji, ki bi ne bil član našega društva!

3.) Podpirajte nas moralno! Ni treba ubiti še tistega idealizma v srcih naših mladih pevcev in igralcev, kar ga jim je še ostalo! V kolikor višji meri se boste zanimali za naše društvo, njegove prireditve, igre in koncerte, toliko več veselja bodo imeli aktivni člani in toliko več bodo storili.

V soboto 15. in nedeljo 16. t. m. zvečer bo Adrija prvič nastopila in sicer s "Kovačevim študentom." — Nismo se pripravljali za , da bi igrali prazni klopem in peli golim stenam, temveč v kolikor mogoče velikem številu zastopanj rojakom in rojakinjam iz Chicage in okolice. Vspored je razmeoma bogat in zelo zanimiv. S prvimi dohodki si bomo omislili nov piano, ki je, kakor vsi veste, skrajno potreben v naši cerkveni dvorani. Kdor hoče v stopnico že prej kupiti, jo dobi pri društvenem predsedniku Mr. Ivanu Kušar, 1847 W. 22nd St.

Kakor rečeno, je odvisen obstoj in napredek "Adrije" od vsakega posameznega slovenskega moža in mladeniča, od vsake posamezne slovenske žene in mladenke v naši naselbini. "Adrija" naj bo ljubljena vas vseh, skrbite za njo vsi, vsak po svojih močeh, negujte jo, pomagajte ji! Kakor bi bilo njeno nazadovanje in hiranje slabo spričevalo za celo naselbino, tako bo njen napredek vam v ponos, vam v veselje in vam v čast!

V imenu vseh sedanjih aktivnih in podpornih članov "Adrije"

Ivo.

PIJANA KRAVA.

Caldwell, N. J., 5. okt. — Farmar Walter Haywood — pa ne zloglasni rdeček, ki je v Rusiji — ima krasen vrt najlepšega sadja in veliko lepih krav. Med njimi ima tudi krasno kravo, kateri je dal ime Ema, kar seveda ni bilo lepo od njega. Vendar najbrže pogan, ni vedel boljšega. Vendar to bi še ne bilo tako hudo. Najhujše je bilo pa, kar je Emica naredila preteklo sredo. Opa-

manjkalo, da ga ni prevrgla v jarek.

Ta nevspeh jo je pa tako vzejal, in objednem je bila že trudna, deloma pa so tudi skrivnostni duhovi v njenem kravjem želodcu že toliko delovali in stopali že tako visoko v njene krvne možgane, da je reva začela postajati že slaba v nogah.

Utrujena je postala, tako utrujena! Malo je postala na česti in se smilo ozirala, kje bi se dobil kak prostorček za kratek odpočitek. Aha, ga že ima. Opazila je gozdiček, kjer je ravno kar skazila veselje veseli družbi na pikniku. Prijetna senca jo je vabila. In res, šla je tja, legla v senco in tam trdo zaspala in spala do drugega dne. Gospodar Haywood je prišel in jo skušal zbuditi, pa je bilo vse zastoj. Moral jo je pustiti tam spat. Drugo jutro je spala dolgo, dolgo. Že neka-ko proti poldne je bilo, ko je prespala večerajšne "ginjenje" in začela gledati prestrašeno okrog sebe. Dolgo časa reva ni mogla ustati, preveč jo je dalo in maček je bil prevelik. Ali jo je tudi glava kaj bolela, tega ne vemo. Samo toliko poročajo, da je le s težavo ustala in šla leno domov proti hlevu, tudi se je dvakrat ustavila ob vodi in se je napila. — "Kacenjamer" je najbrže imela. Uboga Emica! —

Pa to ni pripoved, to se je res zgodilo preteklo sredo v Caldwell, N. J.

Iron Mountain, Mich. — Ko čitam Vaše in druge liste, vidim splošno v vsakem dopisu poročilo o slabih delavskih razmerah širom Amerike. Istotako je slabo tudi v našem okrožju. Za v bodoče se obeta bolje. Ford gradi tukaj svojo tovarno in kakor govore, bo kadar bo tovarna dogotovljena, dela za več sto ljudi. Sedaj pa je veliko ljudi brez dela, in če se bo tako nadaljevalo, bodo kmalu tudi brez jela. Za brezposelne se dandanes nihče ne zmeni, pa če bi tudi od vsega hudega umirali.

Sporočim naj še Vam, da ste se poročila v naši naselbini Mr. John Bernard in Miss Antonija Rihtarič. Poročencema želim obilo sreče!

Vaš naročnik.

Cleveland, Ohio. — Cleveland je slovenska metropola v Ameriki, vsaj tako večkrat čitamo po našem slovenskem časopisju v Ameriki. Da, Cleveland zasluži to mesto, saj je največja slovenska naselbina v Ameriki, najbogatejša s slovenskimi društvi in tudi v drugih ozirih, ne začuje za drugimi naselbinami.

Ker pa nas je v Clevelandu veliko, zato je tudi vedno dovolj novic in sprememb. Najobčutnejše nas je zadela sprememba pri fari sv. Vida, ko so nam prestavili tako priljubljene Fathra Bombacha, k fari sv. Lovrenca v Newburgh. K nam, pa so prestavili Fathra Miklavčiča, kateri so tudi izborni delavci v vinarstvu Gospodovem. Posebno agilitnost kažejo novi gospod cerkvenih organizacijam naše župnije.

Naša cerkev sv. Vida sedaj krasno izgleda, je ravno prebarvana, katero delo je bilo izvršeno pod skrbnim vodstvom našega dobrega farana, Mr. Franka Škulja iz Addison Rd.

V našo slovensko šolo sv. Vida pohaja cela armada naših mladih bodočih faranov. Da, šolo imamo izvrstno, a s cerkvi jo pa se Clevelandčani nemoremo posebno ponašati. V Clevelandu bi lahko stala najkrasnejša slov. cerkev v Ameriki, samo, če bi bilo malo več živahnosti na našem farnem polju. Tudi naše župnišče ne odgovarja svojim potrebam, ki jih zahtevajo sedajne razmere. Posebno ne, kadar dospe k nam kaj tujih duhovnikov. Poleg vsega pa potrebuje naša župnija tudi svoje večje dvorane, ki naj bi služila za razne igre in druge take prireditve v naši župniji. Poglejmo naše čč. sestre, koliko so se trudijo za razne prireditve z mladino, ter koliko bolj bi se še, ako bi imeli zato primerno dvorano. Koliko je storilo že za našo župnijo tudi dr. Lira in s kolikom večjim veseljem bi delovali,

ako bi imelo za svoje prireditve primerno dvorano. Na vse to moramo računati, ako želimo naši fari pravega napredka.

Minuli mesec se je vršila pri nas konvencija SNPJ., katero so sedaj skoro popolnoma podjarmili razni rdeči Trockijevi "kleagelni." Koliko upitja prinaša njihovo časopisje: za delavce smo, za delavce smo! O, ironija! Vi ste za delavce? Pojte se solit! Narodne kukavice, ala Zavrtnik, Zajček, Cankar, Aleš in drugi so jemali po \$0.00 na dan na konvenciji. To se pravi oguliti ubogega delavca in dati samemu sebi v žep. Zato Slovenci v Clevelandu in bližni okolici, ki nameravate pristopiti k podpornim društvom, pristopite v domačo organizacijo, ki je varna in Slovencem v Ohio najbolj priporočljiva.

Faran sv. Vida.

CLEVELANDSKE NOVICE.

14. nov. bo novi clev. škof delil zakrament sv. birmе v cerkvi sv. Lovrenca v Newburgh in 16. nov. v cerkvi sv. Vida na Norwood Rd.

Davke bodo za spoznanje znižali. Zadnjič smo naznanili, da bo treba plačati \$2.49 od vsakih \$100 vrednosti. To so znižali sedaj na \$2.46.

John Tomko je bil ustavljen v torek ponoči od treh mož na Ambler ave. Odnegli so mu \$4.

Družina Zakrajšek, stanujoča na 1015 E. 74th St. je sprejela žalostno novico, da je njih 14 letni sin Albin, na potu v Ameriko zbolel in umrl. Brzjavka se glasi: Albin mrtev in pokopan v Cherboung, Francija. Družina Zakrajšek je z velikim veseljem pričakovala svojega otroka, in sedaj je žalost toliko večja. Naše iskreno sožalje družini.

Dva policaja sta bila sinoči odslovljena iz policijske službe, štiri druge pa je policijski načelnik Smith premestil in to vse radi prohibicije. Odslovljena dva, kapitan Smith in poročnik Duffy, sta dobila "laufpas," ker ju je dobil sam policijski načelnik sam v stranski sobi nekega salona, kjer se je prodajalo opojne pijače.

Virgina, Minn. — Pred porotnim sodiščem, je stal John Garantini, ki je obtožen, da je umoril ženo Johna Chabula. Priče so izpovedale, da je morilec zasledoval umorjeno dalje časa s svojimi ljubimskimi ponudbami, katere pa je ona energično odklanjala. Pred istim sodiščem se je moral zagovarjati tudi ne neki Evkovič, ki je obtožen, da je pisal grozilna pisma Mary Junak, ter zahteval od nje denar.

Chisholm, Minn. — Dne 7. oktobra smo dobili prvi sneg tu v Minesoti. Sicer ga še ni padlo mnogo, vendar ga je toliko, da je vse že zasneženo. Upam pa, da ne bode še obetal, ker bi bilo vendar še prezgodaj, da bi že zima pritisnila, če prav hudomušneži pravijo, da je v Minesoti leto dolgo 13 mesecev in da se deli v dva dela in sicer, 8. mescev zime in 5. mescev mraza.

Delavske razmere so zelo slabe in je veliko število delavcev brez dela. Rudniki obratujejo samo trije in od teh v dveh delajo po štirinajst dni na mesec in eni pa, po tri tedne na mesec. Ako se ne obrne kaj na boljše, bo jako slabo letošnja zima.

Sedaj ko se začeta zimska sezona, je spet oživel društveno življenje. Slovenska dekleta so si ustanovile svoj klub. Tudi dramski klub "Triglav" kakor se čije, bo spet oživel. Upam da nas bo zopet presentil z kako dobro predstavo. Treba bi bilo da bi tudi petje malo oživel. Tu mislim cerkveno in ravno tako narodno. Saj je na Chisholmu vse polno deklet in fantov. Treba je samo nekoliko trdne volje in truda, pa bo šlo.

Nekateri tu rojeni fantje in dekleta, se izgovarjajo, da ne morejo ali neznanjo čitat in da ne razumejo slovenskih pesmi. Ali to je samo prazen izgovor. Ako ste Slovenci po krvi, bodite tudi po jeziku, ker samo v pesmi se spozna lepota slovenske govornice.

Kaj bi ne bilo lepo, ko bi imeli močan Slovenski cerkveni pevski zbor, ki bi se učil tudi lahko narodne pesmi in ob kakih priliki presenetil občinstvo?

Pozdrav vsem zavednim katoliškim Slovencem in čitateljem Edinosti.

Poročevalec.

Lovington, Ill. — Iz te naselbine nisem videla še nobenega dopisa. Zato sem se namenila jaz, da napišem en par vrstic in tako podam slovenski javnosti nekako sliko, tudi o tej naši mali slovenski naselbini. Naša naselbina obstoji povečini iz farmarjev. Industrije ni posebne tu, kakor le en rudokop, kjer pa se zelo slabo pohvalijo z delom. Slovenskih družin je kakih deset in nekaj peščelarjev. Tudi Horvatov je nekaj. Največ pa je tukaj Skandinavcev. V verskih zadevah je tukaj zelo slabo preskrbljeno. Imajo sicer katoliško cerkev, ali mašuje se v nji samo vsako drugo nedeljo. Božjo službo hodi opravljat neki ang. duhovnik. Meseca maja so imeli sv. misijon in je prišel tudi neki slovenski duhovnik spovedavat Slovence, da se jim je tako dalo priložnost, opraviti svoje verske dolžnosti.

Mestec Lovington je pa drugače zelo prijazno in se človeku takoj prikupi s svojo naravno lepoto. Prosim da mi takoj pošljete moje liste Ave Maria, Edinost in Glasnik P. S. J., ker je že težko pričakujem. Predno končam s svojim dopisom, me veže dolžnost da se najlepše zahvalim uredništvu Edinosti, za vsa navodila, s katerimi sem prav lahko dospela sem v Lovington. Zahvalim se tudi Mr. in Mrs. Kušar v Chicagi, za gostoljubnost in prijazno postrežbo, za časa mojega bivanja v Chicagi.

Vse najlepše pozdravljam!

G. L.

So, Chicago, Ill. — Vem da ne bo škodovalo malo statistike tudi iz naše župnije sv. Jurija, zato jo podajam, ker vem da bo zanimivo vsaj za tiste, katerih se tiče.

Umrl so po novem letu: Anton Zupanc, dne 28. januarja; John Fugina, 2. aprila; Ana Bajuk, triletna hči Martina Bajuk, dne 7. aprila; njej je sledil njen oče, Martin Bajuk, dne 26. aprila.

Poročeni so bili: 9. januarja, Martin Slobodnik in Mary Mantel; 6. februarja, Joseph Rumatz in Mary Maner; 5. aprila, udevec John Golob in Mary Mušič, r. Kočevar; 15. maja, Steve Cholac in Mary Bučar; 29. maja, Frank Šimc in Rose Gradišar.

Krščeni so bili: Theresa Agnes, hči John Novaka, 2. januarja; Frank sin Joseph Brbuča, 9. januarja; Mary, hči Alojzija Pritekel, 6. februarja; Frank, sin John Lustiga, 6. februarja; Mary, hči John Simprča, 24. aprila; Ana, hči Joseph Bučarja, 8. maja.

1. maja je bila lepa slovesnost, ko je 20 otrok prvič pristopilo, k mizi Gospodovi.

Od 8. do 15. maja se je vršil sv. misijon, ki ga je vodil Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M. in sicer s povoljnimi vspehom.

Johnstown, Pa. — Spoštovano uredništvo: — Pošiljam Vam 6.00 za naročnino Ave Maria in Edinosti. Vaš list Edinost se mi zelo dopade, radi krasnih povesti, raznih novic iz slovenskih naselbin po Ameriki in radi Vaše neustrašnosti proti našim rdečim odpadnikom. Vaš list je vreden, da si ga naroči vsaka katoliška hiša v Ameriki.

Maria Jarnevič.

CHICAŠKE NOVICE.

Društvo sv. Jurija je sklenilo, da bo imelo tretje soboto in nedeljo meseca novembra svojo gledališko predstavo v cerkveni dvorani v korist društva. Društva naj to upoštevajo.

Društvo Adria ima v soboto in nedeljo večer svojo prvo prireditev: Kovačev študent. Kedor še ni videl Kovačevega študenta, ta ni videl ne (Nadaljevanje na 4. strani)

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 93. Chicago, Ill.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Delajmo socijalno.

Kaj se pravi delati socijalno?

Na to smo že zadnjič skušali nekoliko odgovoriti.

Socijalno delati se pravi, delati za javno blaginjo. Vsak človek se mora čutiti dandanes bolj kakor kedaj preje, da je sam samo en majhen delček velikega telesa, ki se imenuje človeški rod. "Ali ne veste, da ste udje enega telesa?" je učil Gospod sam.

Udje enega telesa so pa popolnoma odvisni drug od drugega. Človek je bolan, ako je le en ud njegovega telesa bolan. In dokler ta ud ne bo zdrav, bodo vsi drugi udje bolni. Vzemimo, da te boli zob, ki je vendar samo majhen delček telesa. Ali te ne boli radi zoba cela glava? Ali moreš delati? Moreš jesti? Nič!

Ali bi mogel ti reči, kaj meni mari zob, samo da je moj prst zdrav?

Vidiš tako smo odvisni tudi mi ljudje drug od drugega kot udje enega telesa.

Socijalno delati se toraj pravi, da vsak posameznik skuša delati za skupnost, da ne misli samo nase, temveč da vedno skrbi tudi na blago cellega telesa.

Znana je basen o upornem žledcu, ki se je naveličal delati za celo telo. "Kaj bom jaz delal za vse druge ude! Sami naj se za se poskrbe", je rekel in res odpovedal službo telesu. "Jaz bom delal samo za se!"

Ker pa žledec ni več pošiljal hrane telesu, omagale so roke, da človek ni mogel več delati, omagalo je srce, ker ni imelo več krvi in človeško telo je umrlo in z njim seveda tudi žledec.

Čitatelj, ti si ud človeške družine, ud skupine ljudi, s katerimi skupaj prebivaš na zemlji, skupaj ješ skupni kruh, se oblačiš od skupnega blaga.

Se zavedaš tega?

Ali ti more biti toraj vse eno, kakšno je skupno, celo telo? Ali ne vidiš, kako si dolžan skrbeti in sodelovati za zdravje in blagor skupnosti, kakor sam za se?

Ali ne vidiš, da je blagor skupnosti tvoj blagor?

Novice iz Jugoslavije.

Posvetovanja v Belgradu. — Belgrad, 18. septembra. — V finančnem ministrstvu so se nadaljevala posvetovanja o popolnjenju kurza našega dinarja. Finačni svet je z zastopniki trgovske zbornice pretresal ukrepe, ki se imajo storiti, da se valutno vprašanje reši ugodno. Finačni minister dr. Kumanudi, ki je predsedoval konferenci strokovnjakov, je izjavil, da ne želi, da bi se sprejele nagle in nepremišljene odločbe, ki bi se v kratkem času pokazale kot neuspešne, temveč da zahteva tako rešitev, ki bi v praksi imela stvarne rezultate. Konferenca finančnega sveta in zastopnikov trgovske zbornice je dognala, da se na borzi špekulira in da se to mora preprečiti. Kot dokaz za to trditev so se na konferenci navajali primeri z belgrajske borze, na kateri so tuje devize samo včeraj padle za veliko število točk, in sicer na vest, da se v finančnem ministrstvu pripravljajo koraki za zavarovanje dinarskega kurza. Tako je deviza na London padla za 34, na Pariz za 35, na Rim za 25, na New York za 4 in na Prago za 11 točk. Pretresali so tudi načrt, po katerem bi se trgovski dolgovi v inozemstvu zajamčili z državnim pokritjem in po katerem bi se izplačilo terjatev v inozemskih valutah odgodilo najmanj za leto dni. Zastopniki trgovske zbornice so sprejeli stališče članov sveta, da naj trgovska zbornica še v ponedeljek pozove vse trgovce v državi da ji prijavijo svoje dolgove v inozemstvu, da bi se moglo konkretno govoriti o vsoti dolga, ker so se vse dosedanje številke pokazale kot netočne. Narodna banka je s svoje strani pooblastila svojega ravnatelja, ki je objavil odločbo banke, da je v vsakem primeru pripravljena iti finančnemu ministru na roko pri vseh njegovih prizadevanjih za popolnjenje dinarja, kolikor je v njeni moči. Kakor se misli, je Narodna banka pristala

na to, da se v bodoče vse valutne operacije vrše preko nje, ker se je na konferenci večina strinjala s tem, da se mora ukiniti svobodna trgovina s tujo valuto. Kar pa se tiče predloga, da naj Narodna banka plača vse trgovske dolgove v inozemstvu, se zdi, da ravnatelj banke ni dobil privoljenja upravnega odbora Narodne banke, ker v tujini nima toliko terjatev v dobrih valutah, da bi mogla izvršiti ta posel. Ravnotako je s predlogom, da sme država za leto dni odgoditi trgovska plačila v inozemstvu. Da bi država to mogla storiti, bi morala vzeti posebno posojilo v tujini, vendar pa ji je danes težko skleniti posojilo v produktivne svrhe. V svrhu, da se doženejo še nekatere okolnosti, preden se definitivno določijo koraki za izboljšanje dinarja, je finančni minister sklenil, da se finančni svet sestane v ponedeljek in da nadaljuje delo. Splošno se misli, da se bo finančno ministrstvo na koncu vrnilo k prejšnjim odredbam: omejitvi uvoza prelovedi svobodne trgovine s tujimi valutami in poostitvi zakona proti špekulaciji.

Anton Kristan kot gospodar v Belju. Zagrebški "Večer" poroča, da je bivši minister Anton Kristan kot upravitelj bivšega Friderikovega veleposestva v Belju dva dni pred izpraznitvijo Baranje, za katero so vedeli že vrabci na strehi, poslal upravi pečujškega rudnika za naročeni premog en milijon kron vnaprej. Angleško-madžarska komisija v Pečuhu je denar lepo spravila, na premog bo pa gospodarstvo v Belju zaman čakalo. Ako Kristan tudi v ostalih stvareh tako gospodari na državnem posestvu v Belju, bo uspeh za državo sijajen.

Vrednost dinarja. Kako so postopali in postopajo z našo krono razni liberalni finančni ministri v Belgra-

du, naj služijo sledeči podatki: Od novembra 1918 do 18. marca 1919 je bil vreden dinar 2 K; od 19. marca do 4. junija 1919 je bil vreden dinar 2 K 50 vin. od 5. junija 1919 do 31. dec. 1919 1 dinar 3 K 50 vin. in od 1. januarja 1920 je en dinar vreden 4 K. Tako so postopali v Belgradu z našo krono in jo počasi davili, čeprav je bila takrat krona vredna med poštenjaki toliko kot dinar. Toda krono so hoteli ubiti na vsak način brez privolitve ljudstva na račun revežev.

Tudi svoboda! Kako razumevajo v Jugoslaviji liberalni in socijalni demokratje, ki so na vladi, "zlato" svobodo, morajo občutiti celo psi. Poroča se nam, da morajo psi po cellem kraljestvu biti že od februarja meseca ne samo privezani, ampak morajo poleg tega nositi tudi nagobčnike in to brez vsakega vzroka, če izvezamemo birokratične lovce. Uboaga pasja para! Še ta ne sme zatuliti, ali zalajati, da ne bi dramila svobodomislecev iz sladkih sanj o svobodi!

Letnice dokazujejo. Ker naši jugoslovanski liberalci in svobodomisleci nimajo nobene bolj goreče želje, kakor da Cerkev pripravijo ob ves vpliv, bo zanimalo bralce kako so v l. 1880—1905 na Francoskem svobodomisleci šli po načrtu in lepo po stopinjah do tega, da so prišli do ločitve Cerkve od države. "Mi bomo šli na delo počasi, a sigurno!" se je bil izrazil njih vodja Gambetta. In da so ta svoj načrt res počasi a sigurno izpeljali, nas poučijo sledeče letnice in dogodki, ki so se v dotičnih letih zgodili:

1880. Nedeljski počitek se odpravi za dela, ki služijo državni upravi.

1881. Postrežba usmiljenih sester po bolnišnicah se odpravi in nadomesti s civilno. — Učencu je prosto, ali hoče obiskovati uro krščanskega nauka v šoli, ali ne. — Znamenje križa se odpravi iz šolske sobe. — Učitelju je prepovedano, da bi smel biti obenem organist ali cerkveni pevec.

1883. Vojaške maše se odpravijo. Vojakom se prepove, da bi smeli sodelovati v uniformi pri katoliški službi božji.

1886. Duhovniku se prepove, da bi mogel izvrševati službo profesorja na drž. šolah. — Več škofom in tisočim duhovnikom se odpove državna plača, češ da imajo dovolj drugih dohodkov.

1887—1893. Plače pripadnikom katoliškega veroizpovedanja se zmanjšajo do 11 milijonov, judovskim in protestantskim se zvišajo do 11 milijonov.

1894. Vpelje se izredno velik in krivičen davek na samostanska posestva. — Učitelju se prepove, da bi smel učence spremljati v cerkev in jih tamkaj nadzorovati.

1903. Izvrši se izgon vseh redovnikov in redovnic iz samostanov. Samostanska posestva in poslopja se prodajo na dražbi, ne da bi redovniki ali redovnice od tega dobili vinar odškodnine. — Iz bolnišnic se odslovo bolniški duhovniki, ki so dotlej imeli brezplačno stanovanje in hrano v bolnišnici. — Vlada zadržuje imenovanje škofov za različne škofije, tako da ostane več škofij po več mesecev brez škofov.

1904. Na Veliki petek (!) se pobero križi iz sodnih dvoran.

1905. Izvede se popolna ločitev Cerkve od države, s tem da se vsem duhovnikom ustavi plače in da se izročje cerkve in župnišča v last dotičnim občinam. Obenem odvzame država cerkvi vse pobožne ustanove (večne maše itd.) ter tako celo umrle katoličane oropa njihove lasti.

V Jugoslaviji gre vlada isto pot. Od nas katoličanov je odvisno, ali bo to pot izvršila ali ne.

Akcija Stojana Protiča.—Belgrad, 10. septembra. (Izv.) Glavni odbor demokratske stranke je imel svojo sejo, na kateri je minister policije Svetozar Pribičević referiral o potovanju Stojana Protiča in o obiskih,

ki jih sprejema. Iz točnih podatkov, ki jih je podal, se lahko sklepa, da je Pribičević dal policijskim organom nalogo, da zasledujejo Protiča na vsakem koraku in da policijski agenti natančno pazijo, kaj govori.

Belgrad, 20. septembra. (Izv.) Akcija Stojana Protiča je zelo omajala stališče Pribičevića. Iz vrst radikalnih poslancev se čuje, da bodo radikalci zahtevali, da se ministrstvo notranjih del prepusti njim. Tudi demokratski poslanci so se po seji odbora izjavljali v istem smislu in se zdi, da bodo demokratski policijski portfelj prepustili radikalcem in v zameno zahtevali ministrstvo pravde ali pa saobračaja. To popuščanje demokratov se veliko komentira. — "Novosti" pišejo: V političnih krogih se govori, da je skoraj gotovo, da ministrstvo notranjih del prevzamejo radikalci. To je povsem verjetno, kajti demokratski te vesti ne dementirajo. — "Politika", ki stoji zelo blizu radikalnim in tudi demokratskim krogom, piše, da se da iz izjav raznih radikalnih poslancev sklepati, da so radikalci zelo nezadovoljni in ogorčeni nad politiko ministra notranjih del in ministra finance in da bodo že na svoji prihodnji seji sklenili, da se kot predpogoj

(Nadaljevanje z 3. strani)
kaj lepega. To je igra v petju, ali mala slovenska opera. Nikar ne zamudite lepe prilike!

V januarju bo posebna zabava, katero bodo priredila vsa naša društva, ki zborujejo v cerkveni dvorani, za to da bodo pokrila stroško za popravo cerkvene dvorane. Cerkevna dvorana je sedaj nekaj okusnega in krasnega. Toda stalo je veliko denarja. Društva vidijo, da je njih delžnost, da pomagajo pokriti velike stroške. Vsa društva bodo izvolila po dva delegata za odbor, ki bo vodil celo zabavo. Društvi Sv. Jurija in Svetega Križa sta že izvolili vsaka po dva delegata.

za pogajanja smatra to, da prevzamejo ti ministrstvi radikalci. — "Balkan" ostro napada Pribičevića in napoveduje njegov skorajšnji padeč.

RAZLIKA.

Mati svojemu sinu ki se pogovarja s papigo: "Ali je mogoče da ti učiš papigo preklinjati?"

Sin: "Oh ne mama; jaz mu samo pripovedujem, da to so besede, ki se jih ne sme izgovarjati."

POZOR!

Fr. Finžgarjeva pripoved "Naša Ančka" se bliža h koncu. Takoj potem začnemo izdajati velezanimiv nalašč za "Edinost" prirejen in v slovenskem lep-slovju še neznan roman: "Neznani Bog." Ta roman prenese našega duha v čase rimskih cesarjev Avgusta in Tiberija, v čase polnih grozot in hudobij, pa tudi polnih hrepenenja po odrešenju. Roman je prav primeren sedanjim časom in smo prepričan, da ga bo vsak s zajemanjem bral.

Kdor hoče ta velezanimiv roman brati, naj se nemudoma naroči na naš list.

Uredništvo "Edinosti."

Vse Slovence in Slovenke v Chicagu in okolici

VABIMO

na šaljivo pevsko-dramatično predstavo

"Kovačev študent"

ki jo priredi

SLOVENSKO PEVSKO IN DRAMATIČNO DRUŠTVO

"ADRIJA"

v soboto 15. in nedeljo 16. oktobra 1921.

v cerkveni dvorani sv. Štefana.

Začetek obakrat ob osmih zvečer.

Vstopnina za odrasle 35c, za otroke v soboto 15c, v nedeljo 35c.

VSPORED.

1. Nedved, Naša zvezda. Poje mešani zbor "Adrije."
2. Donizetti, Now the night in starlit splendor. Sekstet iz opere "Lucia di Lammermoor."
3. V Ameriko! Kuplet. Poje Mr. Ivo Račić.
4. Spevoigra v treh dejanjih:

KOVAČEV ŠTUDENT.

OSEBE:

Kovač, Vlecimeh, bas Mr. Ivo Račić
Meta, njegova žena, sopran Miss Albina Kozjek
Janez, njun sin, "falirani študent," bariton... Mr. Albin Zack
Žan, pismonoša, tenor Mr. Ludovik Skala
Krok, dijak, tenor Mr. Joško Fajfar
Žejko, dijak, tenor Mr. Lovro Korenčan
Mucek, dijak, bas Mr. France Bieck

V odmorih med posameznimi dejanji spevoigre nastopijo s solospevi Miss Erna Walker, Miss Marica Kočevnar in Miss Albie Kozjek. — Petje bo spremljal na glasovir Mr. Frank Šinkovec.

PO IGRI SREČOLOV.

Čisti dobiček bomo porabili za nabavo novega glasovirja.

ODBOR.

**AMERIŠKI SLOVENCİ PODPI-
RAJTE SVOJE PODJETJE
KATERO EDINO SE
BORI ZA VAŠE IN-
TERESE!**

**OGLASI V "EDINOSTI" SO
NAJCENEJŠI.**

MOŽKI SWEATER-JI.

Sive barve, teški, za delavnik, velikost
38 do 44, naša cena

\$1.25.

Dobre kakovosti, barve; temno rude-
če, temno rujave ali temno modre, po

\$3.48.

JOHN GOTTLIEB,

edini slovenski

Dry Goods Store

1821 W. 22nd St. Chicago, Ill.

SKOZI NEW YORK

Pot v stari kraj in iz starega
kraja drži skozi New York.
New York tvori takorekoč pre-
hod med Ameriko in Evropo.
Potnik, idoč v domoviso, ne ve
pri čem je, dokler nima za se-
boj New Yorka in tudi novi
priseljenc ne, dokler njegove
usode New York ne odloči. Za
oba je torej velevažno, da ima-
ta točno in zanesljivo pomoč
in postrežbo v New Yorku.

Naša tvrdka je v času dose-
danjega obstoja dokazala, da
je voljna in zmožna nuditi naj-
boljšo službo v New Yorku.
Poslužite se je torej

pri potovanju v stari kraj ali
iz starega kraja, pri pošiljan-
ju denarja v Jugoslavijo, Ita-
lijo ali kamorkoli, in

pri drugih poslih v zvezi s
stari krajem.

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
Slovenska banka,

70 9th Ave., New York City

Društvo Sv. Cirila in Metoda št. 18
S. D. Z. v Clevelandu, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16
do 55. leta. Za smrtnino se lahko za-
varuje za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500
in za \$2000. Rojaki ne odlašajte, am-
pak pristopite k društvu še danes. Na-
še društvo vam nudi najlepšo priliko,
da se zavarujete za slučaj nesreče.

Za vsa pojasnila se obrnite na dru-
stvene uradnike.

Predsednik Rudolf Cerkevnik, pod-
predsednik Jožef Zakrajšek, tajnik John
Vidervol (1153 East 61st Street, Cleve-
land, Ohio), zapisnikar Jos. B. Zaver-
šek, blagajnik Anton Bašča; nadzorniki:
Anton Strniša, Jos. Zakrajšek, Viktor
Kompere.

Društveni zdravnik: Dr. J. M. Selikar.

Zastavonoša: John Jerman.
Društvo zboruje vsako drugo nedeljo
v mescu v šolski dvorani.

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cle-
veland, Ohio. — Predsednik: Anton Gr-
dina, 1053 E. 62nd St. — Pevevodja in
podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Nor-
wood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič,
6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Mat-
jašič, 6526 Schafer ave. — Kolektor:
John Stele, 6713 Edna Ave.

revske vaje so v torek, četrtek in so-
boto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v sta-
ri šoli sv. Vida.

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

izdelujeva vsa **NOTARSKA DELA**, kakor prošnje za dobiti
svoje sorodnike v Ameriko, razne kupne pogodbe, pooblastila,
zaprisežene izjave, (affidavite) in druge enake listine.

Tudi preiskujeva lastninsko pravico zemljišč tu in v do-
movini. Posredujeva tudi v tožbenih zadevah med stranka-
mi tu in v domovini, izdelujeva prevode na angleški jezik in
obratno, tolmačiva na sodnijah in dajeva vsakovrstne navo-
dila.

AKO ŽELITE v tem oziru dobre in zanesljive postrežbe,
tedaj se obrnite na svoja rojaka in boste **NAJBOLJE** postre-
ženi.

ŠTEVILO PRISELJENCEV je omejeno. Zato je tre-
ba, da Vaši domači pazijo, da ne bojo med preštevilnimi in
potem v New Yorku zavrnjeni. Zavrnjenih je bilo že na sto-
tine, nekateri radi boleznii, veliko pa raditega, ker so se podali
na pot brez vsakih navodil.

ZATO BO V KORIST vam in Vašim sorodnikom ali
prijateljem, ako dobite zanje natančna navodila, kako je po-
tovati v Ameriko. Te navodila pa dajeva midva vsakemu po-
polnoma brezplačno in zastoj.

Po navodila pišite na:

JERICH & ŽELEZNIKAR,

Slovenska Notarija

(v uradu "Edinosti")

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

BOŽIČNE JASLICE

v zalogi imamo krasne Božične jasllice raz-
lične velikosti.

10x13 col	stanejo	\$1.25
9x9 col	stanejo	1.00
7x10 col	stanejo	75
3x4 col	stanejo	.10

Krasne Božične razglednice po 5 in 10c.

Naroča se pri:

"EDINOST",
1849 West 22nd St.,
Chicago, Ill.

Molitvenik.

V kratkem izide v našem uredništvu nov molitvenik z velikim ti-
skom. Novi molitvenik "MOJ TOVARIS" je primerno urejen za Ame-
rikanske Slovence. Vsebuje poleg navadnih molitev še posebne molit-
ve k sv. Ani, ki so prikladne za pobožnost k sv. Ani, katera pobožnost
je po Ameriki zelo razširjena. V molitveniku se nahaja tudi običajna
molitev po blagoslovu: Češčen bodi Bog.

Veliko je bilo popraševanja po novem molitveniku z velikim tiskom.

Verno, slovensko ljudstvo! Tvoje željo smo izpolnili z izdajo nove-
ga molitvenika. Ti verno slovenskoljudstvo, pa izpolni željo uredništva
in sezi z veseljem po molitveniku in v cerkev idoč naj Te spremlja

TVOJ TOVARIS.

Cena novemu molitveniku je \$1.00.

Pišite na:

"AVE MARIA",
1849 West 22nd Street,
Chicago, Illinois.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom Slovincem v Indianapo-
tis, državi Indiana, v Clevelandu in
državi Ohio, naznanjamo da jih bo
te dni obiskal naš zastopnik Mr. Leo
Mladich, kateri je poblaščen pobi-
rati naročnino za naše liste Ave Ma-
ria, Edinost in Glasnik Presv. Srca
Jezusovega in sploh vse, kakor ogla-
se in drugo, kar je z zvezi z našimi
listi.

Našim cenjenim naročnikom in
dobrotnikom ga najtopleje priporo-
čamo, ter jih obenem prosimo da mu
grejo na roko v vseh ozirih.

Uprava Ave Maria, Edinosti
in Glasnika P. S. J.

LOOK OUT ZA PIJAČE

katero so zdrave kot je Triglas Caj vroč
proden greste k počitku, zavoj 75c. TER-
POTEC zavoj 75c. RMAN zavoj 75c. 1000
ROZE zavoj 75c. Encian (GENTIAN)
zavoj 75c. in druga želišča v zalogi. Bri-
nje iz starega kraja po 16c funt, 125 fun-
tov \$11.00. Naročite si Chicago, s tem se
prihrani na vožnji. PRASEK od vina
(vine stein) po \$3 funt zadostuje za 40
galonov najboljšje kisle pijače ze žejo.
SUGAR Coloring (Short Pint) \$1.50.
GAUGE (MERO) za alcohol autoradi-
tor in za vse tekočine, ki imajo proof vse-
bi meri manj kot pol grada pa do
200 gradov, stane \$3.00. Pisite po zastop-
ništvu za prodajate Gauge, velik komišn.
A. HORWAT, 1903 W. 22 St., Chicago, Ill.
Vse cene vsebujejo poštnino, samo malt
in brinje ne. Naročil se, ne pošlje, ako ni-
so naprej plačane.

**NAZNANILO ROJAKOM
V CHICAGI.**

Te dni sem osebno prišel v Chi-
cago iz Kempton, North Dakota,
kjer imam svojo farmo, kjer pride-
lujem krompir in druge farmerske
pridelke. Da bodem zamogel roja-
kom v sedanji draginji postreči sem
dobil celo karo krompirja, katerega
sem sam pridelal na svoji farmi. Ro-
jaki, poslužite se te prilike! Krom-
pir je najboljše vrste in prodajal ga
bodem najceneje.

Zglasite se osebno pri meni, kadar
vam mogoče po dnevi ali zvečer pri

FRANK F. ROVTAR, MIKE PAZ-
DERIC, 2230 So. Wood Street, Chi-
cago, Ill.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu
raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA,
KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in zno-
traj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega
rojaka!

Hiše in farme.

Prodajava hiše v različnih krajih mesta in farme v Illinois, Ind.,
Michigan, in Wisconsin. Zavarujeva hiše, pohištva in avtomobile.
Izdelujeva notarska dela za tukaj in za stari kraj. Pošiljava denar
v staro domovino. Pregledujeva abstrakte in druga te vrste dela.
Prodajava bonde in mortgage.

MLADICH & VERDERBAR,

1334 West 18th Street,
Chicago, Ill.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdeluje-
mo najkrasnejše ženitovanj-
ske slike.

Da imamo na razpolago
za slikanje najlepše pozicije.
Da izdelujemo vsa dela toč-
no in po najzmernejših ce-
nah.

Vsem se priporočam.

Němėček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

FRANK TOMAŽICH

SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo Slovincem in
Hrvatom. V zalogi imam vedno najboljše salatno olje, doma
narejeno kisló zelje in pravo kranjsko ajdovo moko.

1858 W. 22nd Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2910.

ANTON BANICH

FANCY GROCERY

2050 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Se priporočam slovenskim gospodinjam za naklonjenost.
V zalogi imam vsako vrstno grocerijsko blago. Posebno pa:
salatno olje, "sweet oil" katerega drugje ne dobite. Dobro
blago za najnižjo ceno je moje geslo.

Vsem se uljudno priporočam.

DELAVSKE UNIJE SO NAŠA NADA.

Kolikor močnejše so, to se pravi kolikor številnejše so, toliko bolje je za našo delavsko stvar. Kadar narščajo, je znamenje, da zmajuemo, kadar padajo, je znamenje, da nazadujemo.

Zato vsak zaveden delavec pazno zasleduje zlasti svoje delavske organizacije. Za nje je navdušen in zato dela za nje, kjer in kadar more.

Kaj pa hočejo naše delavske unije?

Nič drugega kakor prisiliti delodajalce, da bodo pravični napram delavcu.

1.) da mu bodo dali toliko plače, da bo lahko pošteno preživel sebe in svoje,

2.) da mu bodo dali vedno delo in mu ne bo treba biti v strahu za svojo prihodnost in

3.) da bodo skrbeli za njegovo življenje in zdravje, ko dela za nje, da ne bo v vedni nevarnosti za najdražje kar ima: življenje in zdravje.

To so zahteve delavskih unij, oziroma delavstva, organiziranega v unijah.

So to pretirane zahteve?

Nikakor. Da pa bodo mogle unije izvesti te zahteve, morajo biti močne, t. j. združiti morajo za iste cilje vse delavstvo, brez razlike narodnosti in verskega prepričanja.

Unije morajo biti popolnoma delavske in samo delavske!

Kaj hočemo pa mi slovenski delavci? — Popolnoma isto!

Mi želimo v delavski solidarnosti iti skupaj z ostalim ameriškim delavstvom in delovati za dosege teh ciljev.

Slovenski proletarec je razredno zaveden. Naš slovenski delavec ima smisel za združenje, za organizacijo in solidarnost. On želi iti skupaj s sodrugi vseh drugih narodnosti v skupnem delu za skupne koristi. —

Toda to delavsko prebujenost slovenskih delavcev so pa znali umetno izrabitati škodljivci delavskih koristi, ki jim je pri delavskem vprašanju več razno politično naziranje, razni politični interesi, kakor pa delavske koristi. Udinjali so se politični stranki, ki ima pred vsem in v prvi vrsti politične tendence in politične cilje, ki se zanima za delavsko vprašanje samo kolikor je "mitel" za "cvek" — sredstvo v dosegu namena ter izrablja naše delavske koristi v svoje strankarske namene in koristi.

Da, ta struja je za delavsko vprašanje, je za delavsko solidarnost, je za delavske unije, je za rešitev delavskega vprašanja, toda v svojem smislu, samo v toliko, v kolikor služi vse to njenim političnim tendencam. Delavstvo hoče organizirati, toda pred vsem zato, da bi po ramah organiziranega delavstva splezala do avtokratstva, absolutnega vladarstva, ne samo nad delom in življenjem delavstva, temveč tudi nad njegovim mišljenjem.

Ta struja hoče delavske koristi dela za delavstvo, zato ker hoče delavstvo ujeti v svoje suženjstvo. "Kdor osla lovi, mu slamo moli." Delavstvo naj ji pomaga do zmage njenih političnih tendenc.

Zato je pa tem našim slovenskim voditelji bogate plače od socialističnega prepričanja, potem, na drugi stopnji šele delavsko. Zato delajo za delavske koristi samo strogo na tem političnem stališču in iz tega stališča. Vsako vprašanje, pa naj bo še tako izključno gospodarskega in delavskega pomena, rešujejo vsikdar iz tega političnega stališča.

Socializem je političen nauk. Posebno naš ameriški socializem je samo politična stranka, "Party"; "Social Labor Party" se imenuje.

Naš slovenski ameriški socializem pa ni samo politična, temveč tudi protiverska stranka. Javna tajnost je, da dobivajo naši slovenski rdeči voditelji bogate plače od socialistične stranke za svoje delo. Ti je pa vse eno, ali kdo dela za Debsove po-

litične tendence ali pa za kralja Karola. Obema gre le za lastni žep in lastne koristi.

Gotovo je tudi, da dobivajo zopet drugi slovenski rdeči voditelji bogato podporo od raznih protikrških fondov luteranskega izvora.

Zato mora njim delavsko vprašanje zlužiti samo za slamo za oslička, da pod pretvezo in krinko dela za delavske koristi širijo samo svoj protiverski fanatizem, za katerega vlečejo bogato "ajmožno."

So pa to res delavski voditelji? Jim gre res za delavske koristi? Jim res gre za delavsko solidarnost? Jim res gre v prvi vrsti za to, da bi združili vse delavstvo, brez razlike prepričanja, v eno bojno vrsto?

Kdor ni popolnoma udarjen s kurjo slepoto, ta vidi jasno kot beli dan, da to niso pravilni delavski voditelji, temveč škodljivci, da ne združujejo delavstva, temveč ga razdružujejo, da ne delajo za delavsko solidarnost, temveč za svoje strankarske politične interese, da to niso nikaki delavski voditelji, temveč navadni umazani politični agentje stranke, ki jim dobro plača na eni strani, na drugi strani jih pa bogato rede zaslepljene žrtve, ki ne znajo brati med vrsticami, ki ne razumejo tega, kar hočejo oni v svojih člankih skriti in zatajiti, ki vrjamejo, da je svetel "pleh" zlato in blesteč kosček stekla diamant.

Da, med nami ameriški delavci so se zajedli ti rdeči trotje, nas spravili v svojo sužnost, se polastili naših jednotlivnih blagajn, iz katerih sejajo naše krvave žulje, in si pasejo svoje debele trebuh, zato ker so se znali okoristiti z našo slovensko razredno delavsko zavednostjo. Zakrili so s hinavsko masko, da jim gre samo za delavske koristi, svojo pravo rdečo politično barvo.

DELAVCI, V SLOGI JE MOČ!

V združenju je moč!
V edinosti je zmaga!

Kdo more tajiti resnico teh dveh stavkov?

Da, to je in mora biti edini, navdušeni klic, ki mora odmevati iz vseh delavskih ust, vseh narodov in vseh dežel.

Delavci, združimo se!
Delavci, bodimo edini!

Pod to parolo mora iti na delo vsakdo, kdor hoče pomagati nam delavcem doboljšanja našega stanja, do dosege naših delavskih ciljev, za dosego naših delavskih pravic.

Vsi vemo, da nam je zmaga zagotovljena isti dan, ko bomo vsi delavci solidarni, edini, združeni v eno samo skupno veliko in mogočno vojsko, pod eno zastavo, z enim orožjem v roki, ko bomo šli v boj vsi in skupno.

Dragi slovenski proletarec, ali ne misliš, da je to res? Ne soglašaj s temile vrsticami?

Kaj ne, z dušo in telesom si za nje in z obema rokama si jih pripravljen podpisati vsaki dan?

Dobro!

Dalje!

Ti si delavec, toda si tudi človek, razumno bitje, ki imaš razum in si ustvarjaš o vsem svoje prepričanje, po katerem potem uravnavaš svoje življenje, svoje govorjenje in svoje delovanje.

In tega prepričanja se držiš trdno, dokler te kdo ne prepriča, da si v zmoti, ti ne pomaga do drugega prepričanja. Tako so razna politična prepričanja, na pr. v Ameriki je republikansko, je demokratsko, je socialistiško politično prepričanje. V Jugoslaviji so nekateri monarhisti, drugi republikanci, drugi komunisti, boljševiski itd.

Smo tudi različnih narodnosti. Vsakdo ljubi svoj narod. Mi delavci smo navdušeni Slovenci in ljubimo svoj narod. Drugi so Nemci in tudi ljubijo svoj narod. Vsakdo ljubi svoj narod.

Potem so razna verska prepričanja. Tako jih je veliko, ki so brezverci. Drugi so židovske vere. Zo-

pet drugi so katoliki. Zopet drugi so protestantje ali pravoslavni itd.

Toda vsak ljubi svojo vero. Vsakdo se drži svoje, dela za njo in skuša živeti po nji.

In tako je še več prepričanj v raznih drugih stvarih, ki dele človeštvo glede raznih idej v razne skupine prepričanja.

Mi delavci smo ljudje kot so drugi, zato imamo tudi vsak svoj razum, vsak svojo glavo, zato naravno tudi vsak svoje prepričanje, katerega se držimo.

Vendar pa, ko govorimo o delavski solidarnosti, o delavskem združenju za delavske koristi, kaj mislimo in kaj moramo misliti pod tem?

Samo eno. — In to je: združenje vseh delavcev vseh narodov, vseh držav, vseh političnih in vseh verskih ali kakršnihkoli prepričanj, v eno vojsko, v eno zvezo, za eno skupno delo, — za doboljšanje delavskih gmotnih razmer, za delavsko zmago.

Ko govorimo o delavski solidarnosti, o delavskem združenju, mislimo, da mora vsak delavec, ki hoče v resnici sam sebi dobro, ki hoče v resnici sodelovati za doboljšanje delavskih razmer, pozabiti pri tem delu na svoje narodno, politično, versko in vsako drugo prepričanje in se združiti s sodrugi vseh drugih prepričanj v delu za delavski napredek. To je jasno, ali ne, dragi čitatelj?

Kateri delavec bi na primer rekel: Jaz sem veren kristjan, zato ne grem v delavsko organizacijo, ker so tam tudi brezverci, židje, — je to zaveden delavec?

Nikakor! Kaj ne?

Enako kateri delavec Nemeč bi rekel: Jaz sem Nemeč. Kot tak sovražim Francoza. Ker je v delavski organizaciji tudi nekaj Francozov, jaz ne grem tja.

Je tak delavec zaveden delavec? Nikakor!

Kaj moraš nujno sklepati iz tega, dragi čitatelj proletarec?

Eno samo glavno pravilo, ki mora biti fundamentalno, osnovno pravilo vsakega delavskega voditelja, vsake prave delavske organizacije in vsakega zavednega delavca: "Proč od delavske organizacije z vsakim političnim, narodnostnim in verskim prepričanjem!"

Ko gre za delavske koristi, imejmo samo te koristi pred seboj, politično, narodno, versko in druga prepričanja so osebna privatna zadeva vsakega posameznika, do katerih ima vsak posameznik popolno pravico, ki nas pa nikdar ne sme odvracati od skupnega dela za skupne koristi.

In to naravno.

Ali delavec brezverec ni enako delavec kakor žid, kakor katolik?

Ali nimajo od delavske zmage enake koristi katoliški delavci kot židje, brezverci itd.?

Zato, ako hočemo združiti v resnici vse delavstvo v eno vojsko, za ene cilje in za eno delo, — treba delovati za to samo na popolnoma izključni delavski podlagi. —

S kako pravico bi smel žid-delavec zahtevati, da mora vsak delavec, ki hoče stopiti z njim v delavsko organizacijo, postati najprej žid? Kateri organizaciji, kateremu listu, kateremu delavcu je pri delavskem vprašanju več židovstvo, potem šele delavsko vprašanje, tisti je samo škodljivec delavskega vprašanja in delavskih koristi. Žid je lahko drugače navdušen, goreč žid, toda ker so med delavstvom tudi delavci, ki niso židje, mora pri delavskem vprašanju žid pustiti doma to svoje prepričanje, — biti mora samo delavec.

Ali:

S kako pravico bi smel brezverec zahtevati, da mora vsak delavec, ki se hoče pridružiti delavskemu gibanju, najprej postati brezverec, ko pa pri delavskem vprašanju prav nič ne gre za verska vprašanja, temveč samo za delavske koristi?

Kdor pa dela pri delavskem vpra-

šanju v prvi vrsti za brezverstvo proti veri, je li to pravi delavski bojnik? Jasno je, da ne.

Ali:

Ker je v delavski organizaciji nekaj protiverskih fanatikov, povej mi, brat, s kako pravico smejo ti fanatik katolik, da se mora odpovedati tiki zahtevati od delavca, ki je vsvojem prepričanju, pustiti sramotiti svojo vero, svoje versko prepričanje od teh sodrugov, ako se hoče pridružiti delavskemu gibanju!

Ali:

Ako je nekaj delavcev socialističnega naziranja, ali so to pravi delavski prijatelji, ali podpirajo delavsko solidarnost, ako skušajo vsiliti vsem svojim sodrugom in vsem delavskim organizacijam pred vsem to svoje prepričanje, da odbijajo od delavske organizacije na tisoče sodrugov, ki so protisocialističnega prepričanja?

Delavec je človek in kot tam ima svoje prepričanje in svoje naziranje.

Toda vsi delavci so delavci in kot taki imajo vsi iste delavske koristi vkljub najraznovrstnejšim razlikam v drugih naziranjih.

Komur torej gre pri delavskem vprašanju samo za delavske koristi, mora imeti samo delavsko solidarnost in delavsko združenje pred očmi in delovati samo za to.

Kaj ne, čitatelj, to so logična, dosledna izvajanja, ki jim ne moreš porekati, pa naj si katerega koli verskega ali narodnega ali političnega prepričanja?

Zato je jasno: pri delavskem vprašanju za delavske gospodarske koristi gre samo za to in vse drugo mora proč, kajti vse drugo zavira združenje, razdira solidarnost in slogo, zavira skupno delo in tako onemogočuje napredek. Kar pa škoduje delavski zmagi, mora proč.

Jasno je, da je največji delavski škodljivec tisti, ki dela proti temu načelu; tak razdvaja delavstvo, namesto da bi ga združeval, tak zavira delavsko solidarnost in onemogočuje delavsko končno zmago.

KOLIKO JUGOSLOVANOV SME PRIHAJATI V ZDružENE DRŽAVE.

Generalni Komisar za Priseljevanje izdaja tedensko poročilo, v katerem se naznanja, koliko priseljencev iz te ali one inozemske države more biti še pripuščenih tekom ostalega dela meseca. Kakor je vsem znano, novi priseljeniški zakon, ki omejuje priseljevanje, določa da od začetka julija 1921 do konca junija 1922 sme biti dovoljen vstop v Združene Države le tolikim priseljencem iz vsake poedine inozemske države, kolikor jih odgovarja trem odstotkom vseh priseljenecv dotične narodnosti, že nastanjenih v Združenih Državah.

Da se izračuna, koliko priseljenecv iz te ali one države se že nahaja v Združenih Državah, so vzeli za podlago ljudsko štetje iz leta 1910. Teškočo so pa pri tem povzročale nove države, kakor na pr. Jugoslavija, ki ni tedaj še obstajala kakor država. Radi tega je posebna komisija, ki je imela določati število dovoljenih priseljenecv za leto dni, vzela glede teh novih držav za podlago statistiko o materinskem jeziku iz ljudskega štetja od l. 1910.

Znano je, da se je pri tem napravila Jugoslovanom velika krivica; no, pri tem ne zadeva nikaka krivda federalno vlado, ampak naše ljudi same, ki se pri ljudskem štetju niso vpisali kot Slovence, Hrvat ali Srbe. Še slabše bi bilo za nas, ako bi se vzelo za podlago ljudsko štetje iz leta 1920, v katerem je Jugoslavija že navedena kot država pripadnosti tu nastanjenih priseljenecv. Naši ljudje so bili v ogromnem številu navedeni kot prihajajoči iz "Avstrije." Radi brezbriznosti ali nevednosti so si naši ljudje napravili veliko škodo sami sebi.

Za to fiskalno leto je bilo določeno, da se sme pripustiti do konca ju-

nija 1922, le 6405 priseljenecv iz Jugoslavije. To število se imenuje letna kvota. Zakon pa določa, da se tekom vsakega posameznega meseca ne sme pripuščati več kot 20 proc. od letne kvote. Radi tega znaša mesečna kvota za Jugoslovane 1281. Priseljenec, ki prihaja čez to kvoto, ne more biti pripuščen, in ga vrnejo nazaj domov.

Kvota za Jugoslavijo in sosedne države znaša:

Letna kvota. Mesečna kvota		
Jugoslavija	6405	1281
Avstrija	7444	1489
Italija	42021	8404
Reka	71	14

Stanje kvote za september.

Foreign Language Information Service bo izdajal časopisom tedensko poročilo Generalnega Komisarja za Priseljevanje in čitatelji bodo imeli priliko izvedeti od tedna do tedna, dali je bila mesečna kvota že izčrpana oziroma koliko ljudi iz Jugoslavije in sosednih držav, kjer prebivajo naši sonarodnjaki, sme še priti v Ameriko, tekom tekočega meseca. To bo velike vrednosti zlasti za one, ki pričakujejo ljudi iz starega kraja.

Zadnje poročilo določa stanje kvote, kakršno je bilo opoldne dne 22. septembra, to je zadnji četrtek. To poročilo pravi, da je od zadnjega četrтка do konca septembra moglo priti še sledeče število priseljenecv:

Iz Jugoslavije224
Iz Nemške Avstrije1139
Iz Italije4611
Iz Reke14

Glasom poročila je bila mesečna kvota že izčrpana le iz sledečih evropskih držav: Grške in Portugalske. Iz Španjske, Turčije, Palestine in Smirne pa je cela letna kvota že izčrpana.

Jugoslav Section Foreign Language Information Service.

ČMERIKA ALI SMEH, KAJ?

Neki star mož, ki je bil celo svoje življenje zelo čmerikav, je rekel nekoč, da bi želel biti še enkrat mlad, kajti mesto, da se je držal vedno čmerikavo, bi se raje smejal. —

Da, kedor hoče doseči veliko uspehov v svojem življenju, tukaj je lep navodilo zanj: smejaj se veliko! Smeh pridobiva, čmerika odbija.

Veliko zopernega se dogodi vsakemu človeku na svetu. Ali čmerikavost kaj pomaga? Nič! Smeh pa velokrat, morda največkrat.

Stariši, naučite svoje otroke, da se bodo veliko smejali, malo pa čmerikavo držali.

O DENARJU.

Vsaka dragocena reč lahko služi kot denar. Pleh, železo in svinjec so bili nekdanj v rabi za denar po stari Evropi. Nemci in Rimljani so rabili ovce za "denar", od tod pride latinska beseda "pecunia" ali angleška "pecuniary". (Peccus pomenja v latinskem ovca.) Angleška beseda "salarium", plača, ki je prvotna latinska "salarium", pride od besede sal, kar je sol. Rimski vojniki so namreč dolgo leta sprejemali za plačo v soli. Dolgo časa se je rabila svila kot denar med Anglo-Saksi in Kitajci.

Za časa prvega naseljenštva v Ameriki je služil tobak kot denar, vzlasti v državi Virginija je to dolgo ostalo. "Trska" (štokfiš) je bil denar v Novi Fundlandiji, krogla v Massachusettsu, sladkor v Zapadni Indiji, milo v Meksiki in "wampum" med Indijanci.

Amerikanska denarna enota je dolar v zlatu, ki tehta 2 8 grains Troy.

UBOGI PETEREK.

Zadnji čes je Peterček Zgaga zopet začela žilca namočiti. Srce se mu je tudi razširilo. Ubogi Peterček! Tudi ima hude žel odčne napade, ker "niecov pokvarjeni želodca!" ne more prebaviti razne "kotičke", "stičke", "Ankriča" ...

Izmučeni Peterček pa tudi ne prenese grenčice, zato se na začetku letnarijeve stebelnice naseljuje "pčum". Peterček si je hotel za enkrat sam pomagati in je razlil ves svoj žolc v *GI. N. in njegove "Ave Mariji."

CHICAŽANI PREMAGAJI JOLIETČANE.

Predzadnje nedeljo so se podali naši čikaški mladenci v Joliet, na baseball tekmo. Sreča je bila z Čikažani in jolietčani so morali podleči.

Tekma je izpadla kakor sledi:

Chicago-Slovenians

Table with columns: Name, Runs, Hits, Errors. Lists players like J. Koščak, T. Gregorich, E. Witt, etc.

Joliet-Slovenians

Table with columns: Name, Runs, Hits, Errors. Lists players like F. A. Ambrose, Petrovič, Jevetz, etc.

Scores:

Chgo-Slov. 4 0 1 0 0 3 0 0 8
Joliet-Slov. 1 0 0 0 0 0 1 0 2 4
Homerun Petrovič struk out by Predovich by Škul 2, by Jevetz 12. Passed balls by Daleys. By Witt 3. Umpires, Kroen and Pappy. Time: 1:45.

V kratkem pa se vrši tekma v Chicagi, med Chicago in Joliet Slovenians. Ne prerokujemo zmage ne enim ne drugim, vendar računamo pa, da Chicago is hard to beat.

S KONFERENCE ZA BREZPOSLENE.

Washington, D. C. — "Brezposlenost se mora rešiti po posameznih občinah, kjer je večje število ljudi brez dela, ne pa na kak splošno naroden ali državni način." Do tega zaključka so prišli zborovalci te slavne konference, od katere ni nihče veliko pričakoval. Prve dni so zborovalci izvolili razne podobore, ki so prevzeli pričevanje raznih oddelkov industrije, kakor premogarjev, stavbenikov železničarjev in dr.

Odbor raznih profesorjev sociologov in ekonomov se je izjavil in pozval posamezne občine naj same vzamejo v svoje roke skrb za brezposlene in skrb, kako bi jim dale dela. Nasvetovali so, naj bi posamezne občine začele z raznimi deli, kakor cestami, kanali, raznimi občinskimi stavbami. Tudi naj bi se morda manjšale delavske ure, da bi več ljudi lahko dobilo delo.

Konferenca je tudi sklenila, da naj se delavskih plač ne prinaša pred zbornico.

Nasvetovali so tudi naj da vlada železnicam posojila, da bodo mogle razširiti svoje delo.

Sklenilo se je tudi proučavati narčrt, po katerem bi država odprla svoje državne posredovalnice za delo, enako posamezne dežele in mesta in občine in vse te posredovalnice bi delovale skupno.

BAJGALI, MR. GORENJC!

Bajgali, ste čitali klobaso Mr. Gorence, So. Chicaškega oberfajmostra v "Prosveti"? Tristo Judov, ta pa ta! Ta je pa kerle, ne samo po širnosti telesnega obsega, temveč tudi korajži. Baj žimini! Tako smo se pa ustrašili njegovega dopisa, da bi bili kmalu znak padli. Pavle Zgaga, pojdi no malo v So. Chicago obiskat tega tvojega prijatelja in ga malo "potrošaj." Od kar je ta okrogli "Čekmošter" ob veljavo prišel, je revež ves zmešan.

ZAKAJ SE SOCIJALIZEM OGI-BA RESNICE?

Ako vzamemo dandanes v roke socijalistični časnik, naj si bo slovenski ali drugi, ko ga prečítamo, se človeško srce napolni z nekim gnjevom, napram svojemu bližnjemu, ki ima slučajno mogoče nekaj več kakor on. Ta gnjev se čestokrat pojavi tudi napram svojemu sovrstniku, ako tak lastuje le nekoliko več

kakor on sam. V srcu se porodi nevoščljivost in ta človeka tira v radikalizem. Tako slišimo dan za dnem protestirati ljudi, proti onim, ki jih finančno nadkriljujejo. Ta protest pa ne živi samo v srcu ubogega delavca, ampak živi tudi v srcu bogatincev, ki med sabo tekmujejo. Zakaj bi imel on več kakor jaz, ta klic se pojavi vsakemu srcu, tako v delavčevem, kakor bogatinovem. In ta klic "zakaj bi imel moj bližnji več kakor jaz," je vstvaril v človeških srcih že dokaj sovraštva, tako med posamezniki, kakor med državami in narodi.

Do danes je bilo vse delo raznih reformatorjev v človeški družbi zastoj. Dosegli so tu in tam kak delni uspeh začasno, a glavnega bacila, ki je zajeden v globočinah človeškega srca, niso dobili, ta še živi in človeško družbo, grozovito ujeđa. In ta bacil je SEBIČNOST, ki človeštvo neprestano nadleguje z vprašanjem "zakaj naj bi imel tvoj bližnji več, kakor ti?"

In socijalizem, katerega edini namen je povečati ta gnjev v človeški srcih, "zakaj bi imel moj bližnji več kakor jaz," stopa pred svet, da bi rešil in ozdravil človeško družbo. Pametni in razsodni ljudje vedo, da socijalizem hoče dati zastupljeni družbi še več strupa, medtem ko govori, da bo isto ozdravel. Nezavedne mase, to so ljudje, ki verujejo apostolom socijalizma, kar uče in to brez, da bi sami pomislili, ali je mogoče, ali je pravično, pošteno in resnično to, kar uči socijalizem, take je pač lahko potegniti za nos, ker sami ne sodijo o resničnosti in možnosti nauka, ampak so v oblasti šuntarije in podpihovanja raznih plačanih agentov. S šuntarijo ne bomo ozdravili človeške družbe. Zato, dokler bo socijalizem sččuval razred na razred, tako dolgo bo večal medsebojno sovraštvo v družbi, kar pa je takorekoč kamen spodtike na poti do sporazuma. In dokler bo ljudje nosili v svojih srcih sovraštvo do svojih bližnjih, tako dolgo je tudi zastoj govornosti o spravi v družbi. In kljub temu, da socijalizmu lahko vsak dokaže, ki zna šteti do pet da je napačen, se še drznejo bobnati v svet da edino potom socijalizma bo rešen svet.

Kako je mogoče zblizati dva sovražnika skupaj, ako bi se iste poleg šuntalo enega proti drugemu? Ali pa socijalizem ne dela ravno po tej metodi? Da, pa vendar čitamo dan za dnem da edino socijalizem bo rešil svet.

Le naj ga rešuje, socijalizem ga rešil ne bo! Človeška družba je imela zdravnika, kateri edini je bil v stanu jo ozdraviti in ta zdravnik je bil Gospod Kristus, oče pravice in resnice. Ta pač ni šuntal človeštvo k sovraštvu, ampak podal je ljudstvo k sovražstvu, ampak podal je ljudstvo nauke in navodila, kako edino se bo zamogla bolna sirota, človeška družba ozdraviti svoje grozne bolezni, medsebojne zavisti in sovraštva. Kristusov nauk je edini, na katerem se da graditi kaj pametnega. Vsaka pravična vlada in oblast, temelji na njegovih naukih. Zakaj Kristus je bil edini predstavnik pravice in resnice, ki ga je kdaj imel svet. Kristus ni šuntal reveža proti bogatinu. On je tolažil ljudstva, jih učil trpeti po geslu: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!" In prav je imel! Kajti medsebojna ljubezen je tisto zdravilo, ki bo uničilo medsebojno sovraštvo v družbi, katerega širi in oznanja na ves glas evangelij socijalizma.

Vse to je resnica, ki jo ne ovrže nihče! Proti resnici ni dokazov. To vedo socijalisti sami, pa vendar se ogibljejo resnice. Zakaj? Pošten človek se ne boji resnice in zakaj se je boje socijalisti?

Ne, ni potreba veleučenjakov, ne znastrvenikov, da bi dokazali kje je resnica. Dokaže jo lahko vsak gorak pastir, namreč: dokler se ne bo ukoreninil v globine človeških src, tisti čut, da bo ljubil svojega bližnjega, tako kakor, samega sebe, tako dolgo človek ne bo pravičen in ne pošten napram svojemu bližnjemu.

MEŠETAR MATEVŽ.

Nekje na Dolenjskem je bival mož, po imenu Matevž. Za njegovo drugo ime je malo kdo znal, le menda v farni knjigi so imeli njegovo ime, kamor pa ljudje niso hodili popraševati, ampak so se rajši zadovoljili z njegovim prvim imenom. Matevž je bil mož srednje postave, srednje rejen in že osivelih las, ki so mu osiveli radi mešatarske diplomacije, pri kateri mu v tedajni dobi ni bil kos nihče. Ako je kateri izmed kmetov v tamošnji okolici hotel kupiti vole, kravo ali drugo živino, tedaj se je vedno najprvo posvetoval z Matevžom, strokovnjakom v tej zadevi. V takih zadevah je Matevž vselej dajal nasvete, vsaj pa je poznal tedaj sleherno kravo in vola daleč na okoli, po Dolenjski.

Matevž je posebno rad zvečil tobak, kar se mu je poznalo tudi na licu, kakor bi imel kot pest debelo žogo v ustih. Kratko, Matevž je bil tiste čase stari lisjak in osiveli diplomat na mešatarskem polju. Ako na raznih sejmih in sejmih ni bilo Matevža, tedaj ni bilo pravega baranta nja, ne pravega življenja. Kadar pa je bila na sejmju Matevž navzoč, tedaj je bila živahnost sejma na vrhuncu. Matevž je vpil, da se ga je že po glasu spoznalo na daleč okoli. Ko se je on oglašil so se krave, voli in razne buše po celem sejmju kar tresle, kakor pred pretečo nevihto. S svojimi rokami pa je bil po živini, kakor bi z loparjem bil okrog sebe. Vsakega vola je premeril s svojimi rokami, kakor se že pač živino meri na dolgost in visokost. Potem je vstopil vstran in kupcu en čas na uho šepetal, nato je šel k prodajalcu in ga na tiho vprašal: "koliko ceniš?" Ko je ta povedal svojo ceno je Matevž spremenil prav resno svoj obraz in ga zopet vprašal: "povej mi zadnjo besedo, za koliko jih daš?" Ko je ta povedal, je Matevž seveda vedno neopaženo vprašal: "Prijatelj, koliko mi daš, pa ti bom dobil kupca za to ceno?" Da je prodajalec v takem slučaju vedno obljubil kak petak, desetak (10 kron) je samo ob sebi umevno. Matevž pa je stopil k kupcu mu razložil stanje volov, pripomnil za toliko in toliko bi se morda dobili; jvredni pa so več, kakor to. Da mu je potem tudi kupec obljubil kak desetak, se razume. Sedaj pa skupaj in Matevž si je zatlačil svežo kepico tobaka v usta, potem pa govoril, kakor pravimo: "kot raztrgan dohtar." To glasno glihanje je v časih trajalo do kake pol ure, včasih tudi dalje in konečno je Matevž s svojimi diplomatičnimi potezami dovedel stranke k spravi in kupčija se je slovesno završila. Pri takih obredih se pa seveda v pogodbo vključi točko, ki določuje, da se bo dalo toliko in toliko za "likof." In če vzamemo n. pr., da je Matevž ob takih prilikah dovedel k spravi kakih 8. do 10 strank, si lahko mislimo, da je Matevž potem pil do "belega dne."

Matevž je bil pa tudi drugače spreten gospodar. Čez zimo je skoro vedno zaslužil po-sejmovih toliko, da si je za tisto svoto kupil spomlad kravico in kakega mladega pujska. Ker je imel le dve srednje njivi in malo košenine, se mu ni plačalo imeti kravo čez zimo. Imel pa jo je vsako poletje in isto v jeseni za dobiček prodal. Pujska pa mu je njegova boljša polovica Liza tako zredila, da sta imela od istega potem dovolj zabele skozi celo leto. Tako je šlo leto za letom.

Nekega leta spomladi, ko je divjala kužna živinska bolezen po Dolenjskem in Belokranjskem, so živinski zdravniki prišli do zaključka, da se bolezen zanaša iz hrvatske strani na Dolenjsko. Vlada je to izjavo vzela na znanje in kratko malo prepovedala pod kaznijo, kupovati živino na hrvaški strani in isto potem prepeljavati v Slovenijo. Ta odredba je bila v veljavi za 6 mesecev. Da pa kmetje in prekopovalci niso verovali v izjavo živinskih zdravnikov, da bi se stem razširjevala bolezen, je umevno. Zato so se pridno ob temnih nočeh utih-taplja-

li na Hrvatsko, tam kupovali živino in na skrivaj utihotapljali v Slovenijo. Vtem so se posebno odlikovali podgorski kmetje. Ker pa ni bilo rednega dotoka goveje živine iz Hrvatske, je umevno, da je domači živini poskočila cena. Vsledtega je bil tisto sponlad prizadet tudi Matevž. Po vseh sejmovih je stikal da bi si kupil kravico, pa zastoj cena je bila previsoka. Zato se je tudi Matevž nekega dne domislil iti na Hrvatsko. Sklenil je, da bo šel tja in skušal kupiti si kravo in isto potem utihotapiti nazaj v Slovenijo.

Bilo je ponedeljek jutro meseca aprila, ko so solnčni žarki našli našega Matevža na hrvaški strani. Kar je iskal je kmalu dobil. Kupil si je precej lepo kravo in to za polovico ceneje kakor na Slovenskem. Hrvatski prodajalec mu je prodal kravo ali njenih napak ali po domače "tadlov" mu ni povedal.

Noč je nastopila in Matevž se je s kupljeno kravico podal na pot. Bila je temna noč, kakor nalašč in Matevža ni nihče nadlegoval. Drugo jutro je imel Matevž kravo že v svojem hlevu. Ker je bila na pogled lepa krava, jo je bila še Liza zelo vesela. Kmalu zatem ko jo je Matevž nekoliko nakrmil, veli Lizi, da naj gre in kravo pomolze, ker je gotovo že mleko tiši. Liza brž uboga in pride v klev s "kaplico," da bi pomolzla kravo. Sede na stolček in prične. Komaj pa se dotakne "vimenca", sivka brčne, in Liza se prebrne nazaj po hlevu. Vsa oškropljena Liza se pobere in zopet poskusi; pa zopet jo je izkúpila in sicer sedaj tako, da si je nogozimknila v členku. Liza začne klicati na pomoč in Matevž prihiti iz hiše in pomore ranjeni Lizi v hišo. Liza mu brž pove, kako so ga Hrvatje oćiganili in mu prodali kravo, ki brca, kakor divji prijski bivoli. Matevž je potem še sam poskušal pomolsti sivko, ki jo je zadnje noč dovedel iz Hrvatske. A vse zastoj, sivka je tudi Matevža parkrat tako oplazila, da je revež potem več tednov nosil črne znake na svojih nogah.

Nič, krava je lepa in za ta denar jo bom lahko prodal v ponedeljek v mestu, sklene Matevž. In res prihodnji ponedeljek je sivka že stala na sejmju na Loki za Novem-mestom. Ker je bila na pogled v resnici lepa krava, jo je vsak pogledal in Matevž ni imel posebnih težav, da jo je prodal. Šla je celo za 60 kron dražje, kakor pa je bila kupljena. Toda, čez tri dni Matevž že prejme pismo od kupca: "krava brca, mi jo ne moremo rabiti." Kaj sedaj? Jo naj li prodam mesarju, ki mi ne bo dal niti toliko zanj, kakor sem jaz zanjo dal? Tako se je Matevž naprej in naprej popraševal. Konečno napravil načrt, da bo kravo gnal nazaj na Hrvatsko na semenj v Karlovec, ter da jo bo tam prodal tako, kakoršno jo je dobil.

Bilo je prve dni v mescu maju, ko sta bila Matevž in sivka zopet na poti nazaj proti Hrvatski. Zopet je imel Matevž srečo, — šaj je bil na binkoštno soboto rojen, tako je sam večkrat povedal — in srečno se je utihotapil s sivko na Hrvatsko. Okoli desete ure dopoldne, je že imel sivko na sejmju. Mnogo kupcev je vprašalo za ceno, ali sivke ni nobeden kupil, vsak je šel naprej, tako da je bil Matevž že v resnih škripcih, da se nesrečne sivke ne bo iznebil.

Solnce se je že nagnilo na drugo stran neba, ko vendar pride neki hrvatski seljak k Matevžu in začne popraševati o sivki. Matevž kot diplomat v tej stroki, je hitel govoriti na vse pretege. Skušal je zavijati tudi malo po hrvatsko in iz njegovih ust se je čul enkrat "ja enkrat da" itd. Sreča je bila na Matevževi strani in kupčija se je završila. Krava je bila prodana za 10 kron dražje, kakor jo je Matevž kupil. Matevž vesel stisne odštete bankovce pod telovnik in jo naglo mahne proti domu. Matevž je namreč hotel, stopiti na kranjsko stran predno bi kupec zaslužil da prodana krava brca. In zato je hitel na vse pretege.

In ni se motil, prav je imel Matevž. Hrvatski seljak je na potu proti domu zapazil, da sivka brca. Ker pa je znal da je kupil sivko od Kranjca, zato se je takoj napotil k Kolpi, kjer so prevaževali potnike iz hrvatske strani na kranjsko in obratno. Seljak je poprosil nekega svojega znanca, ki ga je popeljal s svojim konjičem do Kolpe. In srečen je bil Matevž, ravno ga je prepeljal brodar čez reko, zagleda na drugi strani seljaka, ki mu je prodal svojo kravo. Seljak ga spozna in začne klicati za njim. A Matevž se ni obrnil ne na desno ne na levo, ampak hitro jo je pobiral naprej in v bližnji gozdu kmalu izgine hrvatskemu seljaku izpred oči.

Seljak pa je vpil čez Kolpo, "vrag vsem Kranjcem kuće vpali," ker ga je Matevž s svojo diplomacijo prevaral. Matevž pa je šel domov z zavestjo, da je prevaro, ki mu jo je prej oprtil na rame sin hrvatske, sedaj oprtil nazaj Hrvatski.

Iz Nacetove torbice.

MIMOGREDE.

Bog znaj, ako normalnost zgleda še tista, kakor pred vojno?

Ako nimaš tega kar bi rad, pa imej rad to kar imaš.

Največja težava je dokazati bedaku, da je bedak.

Nekateri ljudje so tako šaljivi, da napravijo pri najboljši volji druge slabe volje.

Sebični ljudje, niso nikdar toliko sebični, da nebi svojih nadlog privoščili svojemu bližnjemu.

Proučevalci človeške narave izjavljajo, da veliko lenuhov postane samo zato, ker so prelahki za težka dela in pretežki za lahka dela.

Povečini bi ženske hranile denar, ako bi jim ga le moški dali kaj več.

Veliko bolj častno si je počrtniti čevlje, kakor pa svoj značaj.

Kukluksklanovce bojo pregnjali, toda resnica bo le težko zagledala beli dan, ako bo vodil kongres preiskavo kukluksklanovcev.

Kadar Pe-Terčku Zgagi tvarine primankuje, pokveka v škripcih ni. Kakor blisk, sliko krasno čitateljem poda. O čem? O palači krasni, kamor celo cesarji in kralji peš korakajo.

Če pomislimo na par hladnih dni, ki jih je uhladila severna burja predzadnjega tedna, se ne moremo prav nič čuditi klepetanju jolietškega klepca.

Stem, da je člankar James Vintgar povedal resnico, ter če je ta resnica zadela krdelo, ki se zbira okoli A. S., ni krivda vredništva Edinosti. Sicer pa je nam znan pregovor: "Če stopiš cucku na rep, da zavili"

Tudi znana avtoriteta humoreskar "Majk Cegarček", se čuti prizadetega. Temu slamozreću, bi bilo pa dobro svetovati, naj rajši skrbi, da bo preklical tudi ono, kar je svoje čase mazal in pisal v Narodnem Vestniku!

Božji mlini meljejo počasi, a sigurno in na drobno. A. S. je rāstel in se širil, ko so ga imeli v rokah močje. Danes pa revček prihaja iz mlina, drobnejši in drobnejši...

Neki bogati plemič je dal peklicati k svoji smrtni postelji dva advokata, da bi mu izdelala oporoko. Ko iz sobe vsi drugi odidejo razven advokata, se bolni plemič zgane na postelji in pravi:

Prosim Vaju gospoda, sedita poleg mene, jeden na levo drugi na desno...

Zakaj? ga vprašata radovedno advokata.

Plemič odgovori: Zato ker želim, da umrem kakor Kristus.

DEKLA ANČKA.

(Dalje.)

Napisal F. S. Finžgar.

"Nevoščljivost," se je nasmehnila Ančka.

Miha je spet prenehal in dvignil glavo.

"Pa naj bo, kaj bi lagal. Norec sem bil, Ančka, velik norec. Sram me je. Ko ne bil tak, bi bilo morda drugače."

Miha je vpiral oči v Ančko, da se je ozrla proč. Skomizgnila je z rameni in ni nič odgovorila. Miha je nadaljeval.

"Le skomizgaj; ampak vem, da bi bilo drugače, ko bi bil imel pamet. Ali resnica je pa ta, da še nista mož in žena."

Ančka se je naglo obrnila proti njemu.

"Torej ti si tudi tak? Vsi ste taki, kar zeleni od zavisti. Le čakajte, naredim vam jo, ki se vam ne zdi. Uidem vam vsem izpred oči, v Ameriko, za njim, nalašč. Zakaj to je že od sile."

Miha je poslušal Ančino grozno in silno se je zbal.

"Ančka," je začel preplašen kakor človek, ki zve žalostno novico.

Ančka je pa zamahnila z roko, se obrnila in odšla.

Prav tedaj je prišla župnikova dekla.

"Ančka, brž h gospodu!" je rekla zapovedujoče.

Ančka je zardela, Miha se je oglašil izpred hleva in klical dekli:

"Mar gre oklice postavljat, da je taka zadrega?"

"Karkoli, nič ne vem. Rečeno je tako in tako opravim. Le koj, Ančka."

Dekla jo je za hip počakala in se pogovarjala z Mihom, ki je bil postal nenadoma slabe volje; nato sta odšli proti fari.

Vso pot se je Ančka šalila z dekle, da ji je zakrivala razburjenost. Ko pa je potrkala pri župniku, se ji je začela tresti roka in je čutila, da ji stopajo potne kaplje na čelo.

"Janez je že odpisal!" je odgovoril župnik na njen pozdrav.

"Ni mogoče," se je začudila.

"Brzjavil je in zato je mogoče."

"Brzjavil? Prosim, kaj?"

"Da takoj odrini."

Ančki so stopile solze v oči.

"In nikomur ne povej. To se pravi menda: kar noč naj te vzame."

"Kako je dober," je izrekla polglasno misel, ki je ni nameravala izpovedati.

"Poštenjak, kakor sem rekel. Do-

menj se doma in si preskrbi vse za pot."

"Jutri grem domov."

"Za pot si vzemi od njegovega, tudi to je pristavil."

"Bog plačaj, gospod župnik."

"Ančka, trpi vdano in obrni za pokoro. Z Bogom!"

Župnik ji je segel v roko in bridkost mu je gledala iz oči, ko je zrl na dekle.

"Odpustite," je jecljala in zaprla vrata.

Ančka je takoj drugi dan šla domov. K sreči je bila nedelja, da ni vzbudilo pri Mokarjevih nikakega suma. Zakaj le s težavo se je umikala radovednosti poslov in mame, ki so hoteli izvedeti, čemu je bila klicana v župnišče.

Preden je šla do staršev, je razmišljala vso noč, ves dan, celo v cerkvi je bila vsa zbegana, kaj in kako bi pregovorila mater. Sodila je, da je nabrala toliko vzrokov, da ni misliti na odpor. Vse je še enkrat potoma preudarila in uredila v mislih. Nobene laži si ni pripravila za izgovor, ali vendar je čutila, da bo vse to govorjenje ena sama velika laž pred materjo, ki ji ni še nikdar ničesar utajila. Zamislila se je nazaj na vsa teška pota, ki jih je rodil greh, in vse je bilo, kakor veriga, ki jo je oklepala in mučila — in nič ni še videla konca tega trpljenja.

Doma ni takoj izdala svojega načrta. Govorili so vsakdanjosti, pograba se je z mlajšimi sestricami in jih je še božala, prekrizovala in jim pripovedovala pravljice. Ko so mali potihnil in zaspali, je spoznala, da je prišla ura. Hipoma je preletela njena misel še enkrat ves načrt. "Dobro je, takole začnem." Toda ni tako začela. Vse se ji je razdrobilo in razplahnilo, samo ena edina misel je ostala, ki je izzvenela takoj v prvi stavek:

"V Ameriko pojdem!"

Oče je vstal s klopi, se oprl s pest-

mi ob mizo in gledal na hčer, mati je tlesnila z rokami, jih sklenila in vzdihovala.

Ančka se je svoje lastne besede ustrašila. Toda izrekla jo je, najtežje in najprvo. Beseda je udarila med njo in starše, da je zakrvavelo troje src. Počakala je in zbirala moči, nato pa začela utemeljevati svoj sklep.

Pólnoč je prišla, pri kajžarju Antonu je še gorela luč. Mati je sključena sedela pri peči, Ančka je itela pri mizi, oče je hodil gor in dol po sobi. Stara ura je podrsnila; vsi so molčali. Ura je začela biti na počeni zvonček dvanaest. žalostnih, hreščočih udarcev. Oče se je ustavil in ozrl na steno.

"Dovolj je tega," je izpregovoril hripavo. "Če se mora zgoditi to, če ne odležeš, pojdi! Jaz ti ne branim več. In sedaj mir besedi."

Oče se je obrnil proti kamri, upo-

HARMONIKE!

Izdelujem in popravljam vsakovrstne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah.

Istotako izvršujem tudi krasne oltarčke za v sobe, ki se jih lahko z električno svetlavo razsvetliji.

Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE,
3626 E. 82nd St., Cleveland. O.

DRUŠTVO SV. VIDA STEV. 25 K. S. K. J.

Ima svoje edne mesečne seje in sako prvo nedelje v mesecu v Knausovih Ivanovih, cor. St. Clair Ave. and 62nd St. N. E.

Uradniki za leto 1935

Predsednik, Anton Grdina 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6517 10th Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Grin 1051 Addison Rd. W.; Društveni dravniki Dr. J. M. Seliskar na 6127 Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in zavarujejo za posmrtnino \$1000 in oči 250.00 noče društvo plačuje \$6.00 v letni bol. podpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke Mladinski oddelček od 1 do 16 leta starosti in zavarujejo \$100.00. Otroci po 10 letu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$50.00 do \$100.00 plačevanje društvenih mese pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preizkušeni od zdravnikov naj manjše do 1 meseca vsacega meseca.

Za vse nadaljnja pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC

mesar

Priporoča Slovencem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase —

— doma delane vedne na razpolo-

gnosti

1912 W. 72nd St., Chicago, Ill.

Poslednja priložnost — posebna ponudba!

21 Jewels

iz tovarne, smo torej pa tudi edini, ki vam zamoremo ponuditi za nizko svoto \$10.95. Ta ponudba velja samo, dokler zaloga iste ne poide. V kratkem bojo cene uram poskočile, radi visokih davkov na te predmete. Raditosa je zelo važno, da pošljete vaše naročilo takoj. Naročiti si to uro, se pač izplača akoravno že imate drugo, ker za to ceno ne dobite enake ur nikjer.

ABSOLUTNO ZASTONJ damo z vsako uro krasni pozlacen nožek in krasno pozlaceno verzičko, kot premijo, da boste nas priporočili tudi svojim prijateljem. Mi jamčimo popolno zadovoljnost, ali pa denar nazaj, ako bi ne bili z uro zadovoljni in isto pošljete nazaj, nepoškodovano v desetih dneh.

NE POSLJITE DENARJA NAPREJ, izrežite ta oglas in pošljite vred 25c v znakmah za poštino, ostalo \$10.95 pa plačate tedaj ko prejmete na Vaš dom poslano uro.

Z naročili iz tujemstva pa je za poslati cela svota v naprej po poštmem Money Orderu. Naročite hitro, dokler je čas in pišite takoj na:

VARIETY SALES CO.,
1016 Milwaukee ave., Dept. 555 Chicago, Illinois

gnil hrbet pri nizkih podbojih in zaprl za seboj.

Ančka je šla plaho k materi, se stisnila k njej in ji objela kolena.

Nekaj dni po tem večeru je pripeljala Ančkina mati sami-samotežnice pred Mokarja.

"Po skrinjo sem prišla," je nagoovorila Mokarico, ki jo je srečala v veži.

"Po kakšno skrinjo?" se je zavzel mama.

"Po Ančkino!"

Tedaj je Mokarica odstopila za

korak nazaj, si uprla roke ob ledja in izpregovorila:

"Kaj to pomeni? Kje je dekle?"

Mrko je merila kajzarico od nosa do glave.

"Nič več ne bo pri Vas. Stran je šla."

"Takooo! Lažnivka, je rekla, da gre v Ljubljano — po opravku. Ne boš, tako se ne hodi stran. Včasaj je bila še tu in danes kar stran. So še cesarske pravice za gospodarje. Nazaj mora, precej!"

(Dalje prihodnjič.)

DR. JAMES W. MALLY.

SLOVENSKI—ZOBODRAVNIK

6127 St. Clair ave.,

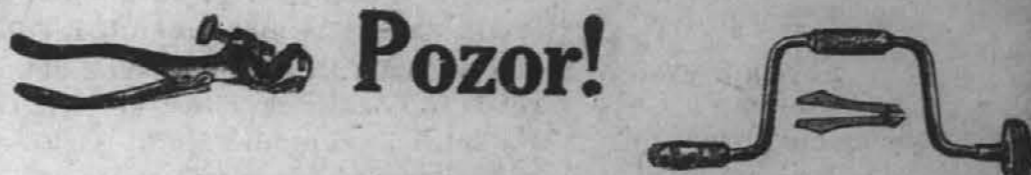
Cleveland, Ohio.

Uradne ure:

Od 9:00 do 12:00 in 1:00 do 5:00; zvečer od 6:00 do 8:00. V nedeljo od 10:00 do 12:00.

Phones:

Randolf 3711—Office
Princt. 1274 L—Office
Randolf 1807 W—Res.

Pozor!

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinejše postelje in modroce. raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobilske potrebščine. kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavo elektrike. Svoje blago razpošiljam po čeli Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA

(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

Povabljeni ste

da pridete v našo trgovino in si ogledate naše nove vzorce oblek za jesensko in zimsko sezono.

Moške in fantovske obleke v najnovejših "stylih" po novih znižanih cenah. Fantovske in moške obleke z dvojnimi hlačami prodajamo sedaj po:

\$30.00,
\$35.00,
\$40.00 in višje.

Posebna vrednost pa je v moških površnih suknhah za jesensko in zimsko sezono, v najnovejšem "double breasted style" katere dobite sedaj za: \$15.00, \$20.00, \$25.00, \$30.00 in višje.

Pridite k nam in izberite si iz dobrih oblek najboljšo obleko.

Naša trgovina je od prta vsak torek, četrte in soboto svečer.

NAŠA TRGOVINA JE OD PRTA VSAKO NEDELJO DOPOLNE.

JELINEK & MAJER

Corner Blue Island Ave. and 18th Street.

SLAVNEMU OBČINSTVU naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinovne cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljšee in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo
VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.
Phone: Lawndale 250.